ANUL 8 ■ NUMĂRUL 172 ■ PREȚ: 19,90 LEI ■ 18.04-22.05.2025

ROMÂNIA Newsweek®

EUROPA SUB CORTINA S.U.A.

DE CE BĂTRÂNUL CONTINENT NU SE POATE APĂRA FĂRĂ SPRIJINUL MILITAR AMERICAN.

5 948494 000029 25172

Newsweek ROMÂNIA

Alătură-te și tu
celor peste

> 2.500.000

de cititori unici
care aleg
în fiecare lună

newsweek.ro

Cele mai relevante știri,
analize pertinente,
investigații incisive,
opinii echilibrate.

newsweekromania

Newsweek ROMÂNIA

18.04 - 22.05.2025 _ ANUL 8 _ NR.172

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 23 mai 2025

SUMAR

Periscop

6 **Ghidul** alegerilor prezidențiale

Opinii

8 MIHAI DUȚĂ
Cu cine nu votez

9 STELIAN NEGREA
Cheltuieli ZERO în campania electorală există doar în basmele rusești

Cronica NATO

10 ION PETRESCU
Europenii, între psihoza războiului și pacea amânată

Internațional

12 **Geopolitică**
De ce ne urăsc?

16 **Interviu**
CRISTIAN PREDA
Câți dintre americani mai înțeleg Europa? Și invers...

18 **Interviu**
CORNELIU BJOLA
Ei văd în Europa un fel de extensie a Partidului Democrat

20 **Europa**
Ce ne facem fără americani

30 **Orientul Mijlociu**
Curs de coliziune

Magazin

40 **Familia regală**
Pentru datorie, pentru dragoste

52 **Sănătate**
De la întuneric la lumină

56 **Mediu**
Tesla are probleme de încredere

60 **Tehnologie**
Invazia roboților umanoizi, AI-ul colaborativ, mașinile și industria logistică

Calendar

64 Prima suspendare a lui Traian Băsescu

» P.56

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.65

REDACȚIA

DIRECTOR GENERAL _ **Sabin Orcan**

Redactor-șef _ **Petre Bădică**

Redactor-șef adjunct _ **Mihai Duță**

Senior-editori:
Valentin Bolocan, Florin Budescu, Valeria Cupă, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Gabriel Peneș, Răzvan Scăești eanu

Reporteri: **Catinca Doboș, Alexandru Pop, Daniel Toșa**

Contributori: **Remus Cernea, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu**

Art director _ **Cecilia Bălănescu**

Corectură _ **Monica Ady**

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY · shutterstock · profimedia

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

PUBLICITATE _ **carmen.dinca@newsweek.ro**

EVENIMENTE _ **Ioana Dumitru**

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
ipg Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

Focus _ ȘTIRI ÎN 4 FOTOGRAFII

BOEMIA, CEHIA

Autonom

Primul tren autonom din Europa a început să circule între stațiile Kopidlno și Bolní Bousov din Boemia de Est. Legislația interzice exploatarea fără echipaj, astfel încât mecanicul se află la bordul trenului. Deocamdată, funcționarea autonomă este planificată pentru câteva weekenduri.

PROFIMEDIA IMAGES

ЛІКАРНЯ
МЕЧНИКОВА

WINDSOR, MAREA BRITANIE

Eveniment

Regele Charles al III-lea cântă la un morcov cu London Vegetable Orchestra în timpul unei recepții pentru recunoașterea celor implicați în muzica comunitară la Castelul Windsor, Regatul Unit.

📷 ➤ PROFIMEDIA IMAGES

DONEȚK, UCRAINA

Susținere

Președintele ucrainean Volodimir Zelensky vizitează soldații răniți într-un spital din regiunea Dnipro. Președintele a acordat Ordinul Curajului, clasa a III-a, soldaților grav răniți în timpul misiunilor de luptă, în special în regiunea Donețk.

📷 ➤ PROFIMEDIA IMAGES

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Relaxare

Lacul Herăstrău din Capitală este un loc foarte bun pentru relaxare. Aici există și posibilitatea de a face ture de lac cu caiacul pentru cei care vor să facă mișcare într-un mod inedit.

📷 ➤ MUGUR VĂRZARIU

Ghidul alegerilor prezidențiale

Primul tur va avea loc în data de **4 mai 2025** (2, 3 și 4 mai 2025, în cazul secțiilor de votare din străinătate), iar cel de-al doilea, în eventualitatea organizării acestuia, în data de **18 mai 2025** (16, 17 și 18 mai 2025, în cazul secțiilor de votare din străinătate). – *Mihai Duță*

CAMPANIA ELECTORALĂ A început la **4 aprilie 2025, ora 00.00**, și se încheie în dimineața zilei de sâmbătă de dinaintea zilei alegerilor, respectiv în data de **3 mai 2025, la ora 7.00**.

În cazul organizării turului II de scrutin, campania electorală începe la data aducerii la cunoștință publică de către Curtea Constituțională a României a numelor celor doi candidați și se încheie în dimineața zilei de sâmbătă, 17 mai 2025, la ora 7.00.

În campania electorală, este interzisă folosirea mesajelor sau a sloganurilor discriminatorii, a mesajelor de incitare la ură și intoleranță și a oricăror forme, mijloace, acte și acțiuni de defăimare și învrăjbire religioasă sau etnică.

În același timp, potrivit legii, este interzisă utilizarea vehiculelor inscripționate sau colantate cu sloganuri de campanie sau cu imagini ale candidaților, precum și cu alte referiri la competitorii electorali, utilizarea vehiculelor care difuzează materiale audio, în mers sau staționar, organizarea de spectacole, serbări, focuri de artificii, utilizarea de bannere, mesh-uri, corturi publicitare, pavilioane publicitare, panouri publicitare mobile, steaguri publicitare, calcane, ecrane publicitare, indicatoare publicitare direcționale, structuri de publicitate autoportante, mijloace de publicitate, panouri publicitare, proiecte publicitare speciale, publicitate luminoasă.

Ca element de noutate, indiferent de mijlocul de distribuire, inclusiv prin intermediul programelor de radio și de televiziune, precum și al serviciilor media audiovizuale la cerere, pe durata campaniei electorale a alegerilor prezidențiale din anul 2025, materialele publicitare politice distribuite de actorii politici trebuie să conțină următoarele informații (etichetă):

a) o indicație privind faptul că reprezintă un material publicitar politic;

b) candidatul sau formațiunea politică la cererea căreia sau în numele căreia este pregătit, plasat, promovat, publicat, distribuit sau difuzat materialul publicitar politic, respectiv numele și adresa de e-mail, precum și adresa poștală a candidatului, atunci când aceasta este dezvăluită public de către acesta, sau adresa sediului, în cazul formațiunilor politice;

c) o mențiune că materialul publicitar politic a făcut obiectul unor tehnici de vizare a unui public-țintă sau de distribuire a materialelor publicitare, în sensul art.3 pct.11 și 12 din Regulamentul (UE)2024/900 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind transparența și vizarea unui public-țintă în publicitatea politică, atunci când este cazul;

d) o mențiune că sumele cheltuite pentru pregătirea, plasarea, promovarea, publicarea, distribuirea sau difuzarea materialului publicitar politic provin exclusiv din sursele permise de Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

e) după caz, o mențiune că materialul publicitar politic a făcut obiectul unei promovări electorale sau al unei promovări electorale plătite;

f) codul unic de identificare a mandatarului financiar înregistrat la AEP.

Unde se depun plângerile

Potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2025, soluționarea plângerilor cu privire la campania electorală prin intermediul platformelor online foarte mari, în sensul prevăzut de art. 3 pct. 8 din Regulamentul (UE) 2024/900, inclusiv a celor formulate în preziua și ziua votării, este de competența exclusivă a Biroului Electoral Central pentru alegerea Președintelui României din anul 2025. Plângerile cu privire la campania

FOTO: SHUTTERSTOCK

electorală online, altele decât cele cu privire la campania electorală prin intermediul platformelor online foarte mari, inclusiv plângerile formulate în preziua și ziua votării, se adresează birourilor electorale județene, birourilor electorale ale sectoarelor municipiului București sau Biroului electoral nr. 48 pentru secțiile de votare din străinătate, după caz.

Cum votează românii din țară

Alegătorul votează la una dintre următoarele secții de votare:

- în cazul în care se află în unitatea administrativ-teritorială unde își are domiciliul sau reședința, poate vota numai *la secția de votare la care este arondată strada sau localitatea unde își are domiciliul ori reședința*, conform legii;
- alegătorul cu domiciliul sau reședința în municipiul București nu își poate exercita dreptul de vot la o secție de votare situată în alt sector al municipiului București decât cel în care are domiciliul sau reședința, dar își poate exercita dreptul de vot la orice secție de votare aflată în alt județ;
- în cazul în care se află în altă unitate administrativ-teritorială decât cea unde își are domiciliul sau reședința, poate vota *la orice secție de votare* din cadrul acesteia;
- în cazul în care se află în străinătate, poate vota la *orice secție de votare organizată în străinătate*;
- în cazul în care îndeplinește funcția de membru al biroului electoral al secției de votare sau de operator de calculator unei secții de votare ori asigură menținerea ordinii, votează *la secția de votare unde își desfășoară activitatea*;
- în cazul în care are mobilitate redusă poate vota *la orice secție de votare* care îi asigură accesul la vot.

Cine poate vota în străinătate

Pot vota în străinătate cetățenii români cu drept de vot care se află în străinătate în ziua alegerilor, indiferent dacă au sau nu domiciliul ori reședința în afara țării.

Poate vota prin corespondență cetățeanul român cu drept de vot care are domiciliul sau reședința legal stabilite în străinătate și care se înscrie în Registrul electoral cu opțiunea pentru votul prin corespondență.

Înregistrarea se realizează prin înscrierea într-un formular online, aflat pe site-ul www.votstrainatate.ro, gestionat de Autoritatea Electorală Permanentă.

Alegătorul pentru care biroul electoral pentru votul prin corespondență a înregistrat primirea plicului exterior nu își poate exercita dreptul de vot la acel scrutin în cadrul secției de votare.

Secțiile de votare din străinătate vor fi deschise timp de **trei zile** pentru fiecare tur al alegerilor, după cum urmează:

- **Vineri, 2 mai 2025/16 mai 2025, între 7.00 și 21.00, orele locale**
- **Sâmbătă, 3 mai 2025/17 mai 2025, între 7.00 și 21.00, orele locale**
- **Duminică, 4 mai 2025/18 mai 2025, între 7.00, ora locală, și 21.00, ora locală a României**
- **Duminică, 4 mai 2025/18 mai 2025**, majoritatea secțiilor de votare din străinătate vor fi deschise între 7.00 - 21.00, orele locale ale țării în care se află secția de votare, cu excepția unor state din Europa, Africa, America de Sud, SUA și Canada, în care secțiile de votare se vor închide la **ora României 21.00.**

EDITORIAL

Cu cine nu votez

MIHAI DUȚĂ, redactor-șef adjunct al *Newsweek România*

Mă întreabă mulți cunoscuți cu cine să voteze. Pentru prima dată pot să spun că nici eu nu știu. Încă mă contrazic cu mine însumi. De data asta știu ce aș vota, dar nu știu pe cine.

Deși sunt 11 candidați, doar cinci pot avea un impact major asupra acestor alegeri prezidențiale: Crin Antonescu, Nicușor Dan, Elena Lasconi, Victor Ponta și George Simion.

Pentru prima dată de când merg la alegeri, adică din 1990 încoace, nu aș vota din convingere cu niciunul dintre ei. Asta nu mi s-a mai întâmplat până acum la turul 1. La turul 2 a fost o singură excepție: finala Iliescu – Vadim.

Din punctul meu de vedere, pentru fiecare dintre cei cinci actuali candidați, minusurile sunt mai mari, la unii dintre ei foarte mari, decât plusurile.

Desigur, fiecare dintre noi avem sistemul propriu de referință. Pe câțiva dintre candidați i-am avut invitați, cu ani în urmă, la emisiunile TV pe care le realizam, așa că îi pot evalua mai obiectiv. I-am văzut când au început și am văzut cum s-au transformat în ceea ce sunt acum.

În esență, sunt doi candidați cu state vechi, cu obiceiuri politice la fel de vechi, și trei oameni noi, cu obiceiuri noi. Dar cum nici toate obiceiurile vechi nu-s toate rele, nici obiceiurile noi nu-s toate bune.

Spre sfârșitul anilor '90, un cunoscut îmi spunea că, înainte de alegeri, el trage linie ca să vadă cum i-au mers afacerile. Dacă îi mergeau bine, vota cu cei care erau la putere. Dacă era pe pierdere, vota cu cei care erau în opoziție, sperând să se schimbe ceva în bine.

I-am spus că mi se pare un calcul cinic și că ar trebui să votăm principii, nu neapărat persoane și conjuncturi.

Ce s-a întâmplat? Fiecare dintre noi a mers pe calea sa și amândoi am fost mulțumiți de deciziile luate, chiar dacă ele au fost complet diferite în anumite momente. Însă de data aceasta e posibil ca amândoi să cădem într-o prăpastie din care ne va lua foarte mult să ieșim pentru a ajunge la nivelul la care suntem azi.

Eu nu pot vota pentru izolare și pentru întoarcerea într-un trecut negru pe care eu l-am trăit și m-a marcat pe viață. Știu ce înseamnă să fii închis în propria țară și, pentru mine, libertatea de a-mi putea trăi viața oriunde contează infinit mai mult decât repartiția cu chirie într-un apartament ridicat peste casa bunicilor mei care a fost dărâmată cu forța.

Amicul meu nu va putea vota nici el pentru izolare și pentru întoarcerea la un stăpân tâlhar, violator și criminal. Știe că afacerile lui s-ar duce de râpă și, într-o bună zi, e foarte probabil să fie anunțat că tot ce a agonisit nu mai este al lui.

Știți povestea fake a lui Mihăiță, cel care spală parbrize la intersecții ca să strângă bani pentru frățiorul lui? Povestea lacrimogenă, inventată cu ajutorul Inteligenței Artificiale, a strâns zeci de mii de like-uri de la oameni care chiar există și, cei mai mulți dintre ei, sunt de bună credință. Doar că le lipsește un filtru al gândirii pentru a-și da seama că sunt înșelați. Și n-au nicio vină.

De vină, o vină diabolică, sunt însă cei care creează astfel de povești pentru a profita de oameni de bună credință. Nu e nicio deosebire între ei și escrocii care vând credulilor șaibe de cupru pe post de inele de aur la colțul străzii. Doar că acum nu e vorba doar de bani, e vorba de conștiințe.

Cu cei care fac astfel de violuri de conștiință nu voi putea vota niciodată și voi lupta împotriva lor cu toate puterile.

Cum aș putea să fiu vreodată de partea unui astfel de abuzator? De partea celui în putere care fură de la un copil?

România de astăzi e puternică și asta nu datorită vreunui personaj politic, nicidecum. E puternică pentru că are încă oameni geniali și oameni muncitori, serioși și de bună credință. Da, România e o țară încă puternică, uitați-vă în jurul vostru și, încă o dată, nu datorită politicienilor.

Spun asta pentru că tot aud diverși candidați spunând că o să facă ei țara mai puternică. Nu acesta este criteriul pentru care să îi votați sau nu.

Așa că, dacă nu știți deja cu cine să votați, gândiți-vă unde sunteți acum, unde ați vrea să-i vedeți pe copiii voștri și feriți-vă de escrocii care vând iluzii.

Luați-le urma banilor donați și cheltuiți. Cheltuieli ZERO în campania electorală există doar în basmele rusești

STELIAN NEGREA, editor al *Newsweek România*

Taifunul stârnit de anularea alegerilor prezidențiale de anul trecut din cauza influențelor hibride rusești și a impertinenței inegalabile a candidatului pro-rus, Călin Georgescu, de a raporta cheltuieli electorale ZERO trebuie să ducă la măsuri drastice.

Veniturile, dar mai ales cheltuielile fiecăruia din cei 11 candidați la Cotroceni trebuie luate la bani mărunți. Fiecare leu donat și fiecare leuț cheltuit direct la vedere, dar mai ales indirect, pe baza unor înțelegeri ascunse, trebuie luat la puricat de Autoritatea Electorală Permanentă. Finanțările, dar mai ales cheltuielile electorale ale majorității celor 11 candidați ridică uriașe semne de întrebare. Cu precădere cele din precampania electorală, unde toți au cheltuit fără să fie obligați de lege să declare acești bani. Și chiar în campania electorală efectivă, deși sunt reguli extrem de riguroase, cheltuielile ridică serioase semne de întrebare.
Cel mai prolific cheltuitor din precampania electorală a fost de departe independentul Nicușor Dan.
În fine, iluzia independenței e vândută samavolnic unui public căruia îi place să fie gâdilat pe burtică cu șabloane de genul politica se poate face fără partide. Următorul pas de aici este că politica se poate face fără politicieni. Direct din cazărmi.
Dar Nicușor Dan a avut cel puțin o campanie de panotaj exterior replicată aproape la milimetru după cea avută în vara anului trecut, când a candidat la cel de-al doilea mandat la Primăria Capitalei. Schema descrisă la vremea respectivă inclusiv de subsemnatul în *Newsweek România* este simplă: apelăm la compania de panotaj exterior a prietenului și sfătuitorului meu, omul de afaceri pro-rus Matei Păun, care ne pune la dispoziție toate panourile din București și ce mai are prin țară.
Raportăm o anumită sumă cheltuită, o decontăm de la USR, partidul care ne susține și acum, după ce am făcut puci și am dat-o jos pe Elena Lasconi, iar diferența majoră până la prețul real al panourilor e cadouaș de la amicul Matei Păun.
Ce-i iese lui Matei Păun la toată această susținere, în timp ce el lucrează gratis pentru candidatul Nicușor Dan, om afla peste 30 de ani. Din dosarele serviciilor de informații.
O altă schemă folosită masiv de Victor Ponta și de George Simion se referă la aparițiile televizate în exces pe televiziunile de știri ale prietenilor noștri: fostul deputat PSD și afaceristul fugar Sebastian Ghiță și ultra penalul Maricel Păcuraru.
Aceștia pun la picioarele celor doi candidați spații de emisie zilnice de ore întregi de interviuri, ridicat în slăvi și periat a celor doi candidați sub pretextul că aceasta e politica editorială a postului și că, sub pulpana libertății de exprimare, putem să facem galerie oricui dorim.
Prinde orbul, scoate-i ochii. Noi nu vom ști niciodată nici cât a costat tot pachetul pus la dispoziția celor doi politicieni și nici cu ce s-au ales acești finanțatori generoși: contracte guvernamentale, lobby pentru anumite proiecte legislative, scutiri de taxe și impozite etc.
Am văzut doar că BEC le-a respins celor de la AUR decontări de circa 2 milioane de euro, din care o sumă consistentă venea din facturi tăiate de Păcuraru lui Simion în campania pentru Parlamentarele din 2024.
Simion mai are și multe alte modalități de a sifona bani publici: fie prin ronțăirea a zeci de milioane de lei din subvenția de la buget prin firme prietene, fie prin vânzarea-cumpărarea de locuri pe listele parlamentare.
În mod paradoxal dar nicidecum moral, partidele clasice și-au securizat prin lege posibilitatea de a cheltui cu nemiluita zeci de milioane de euro din subvenții de la bugetul de stat pentru propagandă politică.
Acesta este un eufemism, pentru că, de fapt, PSD, PNL și poate într-o mai mică măsură UDMR, nu fac decât să anestezieze o presă aflată într-o puternică criză financiară.
Și nu numai. Într-o competiție acerbă și total neloială cu vulgaritatea și lipsa cruntă de responsabilitate a rețelelor de socializare.
Practic, Crin Antonescu poate avea un buget de venituri și cheltuieli la alegerile prezidențiale din mai extrem de curat și ordonat, dar nicidecum betonat moralmente.
Deși procurorii au intrat în cele din urmă pe fir și au început să investigheze schema extrem de sofisticată a cheltuielilor electorale ZERO a lui Călin Georgescu, există încă o predispoziție la ceilalți candidați de a-și camufla o bună parte a cheltuielilor electorale.

CRONICA NATO

Europenii, între psihoza războiului și pacea amânată

col. (R) ION PETRESCU, contributor al *Newsweek România*

TOTUȘI, dincolo de speranța inițială a începerii unor tratative credibile între Kiev și Moscova - fie și la intervenția mult așteptată a Casei Albe - și de aplicarea unui tot mai volatil acord de încetare a focului, se repetă istoria timorării europenilor din statele într-adevăr democratice cu posibila retragere a trupelor americane din arealul central și cel răsăritean al comunității defensive transatlantice.

Și ce dacă?... Uniunea Europeană are un buget militar de șase ori mai mare decât acela al Federației Ruse și un număr total de militari activi superior efectivului armatei ruse, iar, la capitolul arme nucleare, Franța și Marea Britanie au o forță de ripostă în măsură să distrugă de câteva ori Moscova. Vor fi retrași inițial 10.000 de militari americani, din Europa de Est?... Polonia și România au capacitatea demografică de a înlocui efectivul echivalent al unei divizii a S.U.A., plus motivația puternică de a își apăra teritoriile lor naționale, chiar cu prețul vieții militarilor proprii.

CHIAR DACĂ Moscova a concentrat aproximativ 15 divizii pe teritoriul Belarusului, pentru o ipotetică recuperare - dorită de Kremlin - a statelor baltice și a părții răsăritene a Poloniei, bazându-se și pe o declarație a lui Donald Trump din primul său mandat, conform căreia SUA nu va intra în conflict cu Rusia dacă aceasta va ocupa cei 45.335 kilometri pătrați cât are Estonia, NATO va reacționa cu structurile sale de reacție rapidă, cu o capacitate disuasivă cunoscută la Ministerul Rus al Apărării. Ezitările unor liderî politici europeni sunt în atenția opiniei publice vigilente europene, dar planurile defensive ale aliaților există de ani buni, echipamentele adecvate sunt deja prepoziționate și, în scenariul unei agresiuni, ordinele de acțiune vor fi date conform noilor provocări create de trupele agresoare răsăritene. Așa că, la Kremlin, generalii ruși din preajma lui Putin vor folosi tot mai des sintagma: „mai bine nu...".

ÎNGRIJORAREA PERSISTĂ mai ales printre europenii din țările baltice. Așa se explică și declarația punctuală a ministrului Apărării al Lituaniei, Dovilė Šakalienė, care estima că, deși SUA își pot reevalua amprenta militară în Europa, nu există indicii privind schimbări iminente ale desfășurării trupelor pe flancul estic al NATO, în ciuda speculațiilor mass-media.

Ba există!... Scurgerea voită de informații privind posibila retragere a unor trupe americane din Europa este o practică mai veche a structurilor militare de peste Ocean, una menită a-i atenționa pe aliați și pe proprii cetățeni asupra unor dinamici mai mult decât probabile, pentru a atenua șocul unor retrageri neanunțate anterior, cum s-a întâmplat, din păcate, în Afganistan.

NU TREBUIE OMISĂ forța militară reală a europenilor. De pildă, deși asistența militară a SUA pentru Kiev a scăzut, țările europene furnizează acum cea mai mare parte a ajutorului militar, după cum a declarat comandantul-șef al armatei ucrainene, generalul Oleksandr Syrskyi, în prima decadă din aprilie a.c. Washingtonul a fost principalul donator militar al Kievului de-a lungul războiului la scară largă, dar venirea președintelui Donald Trump în Biroul Oval a adus o schimbare majoră în politica SUA cu privire la războiul Rusia-Ucraina.

TRUMP A PERMIS fluxul continuu de asistență militară aprobat de fostul președinte al SUA Joe Biden – cu excepția unei scurte opriri a întregului ajutor militar în martie – dar... încă nu a aprobat niciun pachet nou.

„Sprijinul din partea partenerilor, desigur, joacă un rol crucial (în schimbarea situației strategice în război)", a mai precizat generalul Syrskyi. SUA au oferit Ucrainei aproximativ 100 de miliarde de dolari în ajutor militar de la izbucnirea războiului pe scară largă cu Rusia în 2022, inclusiv 67 de miliarde de dolari în arme.

O serie de țări europene au promis noi pachete de ajutor pentru Ucraina, pe fondul incertitudinii tot mai mari cu privire la sprijinul SUA.

Administrația Trump a cerut de asemenea Europei să-și mărească cota de ajutor pentru Ucraina și să-și asume mai multă responsabilitate pentru propria sa securitate. Ceea ce se și întâmplă.

SIGUR CĂ ÎNCĂ NU EXISTĂ o armată europeană, dar o forță de invazie a Federației Ruse ce ar acționa îndeosebi în nordul teritoriului democratic european s-ar lovi de capacitatea disuasivă a unor armate deloc neglijabile cum sunt cele ale Norvegiei, Suediei, Poloniei și mai nou ale Danemarcei, care a decis recent să își mărească efectivele forțelor proprii cu sute de mii de conaționali.

CU FORȚE PROPRII, militare și economice, statele democratice europene pot reactiva industria de apărare, cu un accent aparte pus pe producția de artilerie, tancuri și drone extem de utile în contracararea blindatelor inamice și cu succese notabile la nivelurile tactic, operativ și strategic.

DE REȚINUT ESTE FAPTUL CĂ președintele Volodymyr Zelensky a

declarat în februarie că aproximativ 40% din armele și echipamentele pe care Ucraina le folosește pe câmpul de luptă sunt produse din Ucraina, în timp ce SUA contribuie cu aproximativ 30%.

ALIAȚII EUROPENI au sugerat SUA să coordoneze cu ei orice reducere a prezenței sale militare pe continent, semnalând că o retragere necoordonată ar putea destabiliza apărarea estică a NATO. Apărarea în varianta bizuirii pe contribuția notabilă a trupelor americane deja dislocate în Europa. Dar recursul aliaților europeni axat doar pe forțele de autoapărare nu este deloc insignifiant.

Cu canalele normale de comunicare întrerupte, aliații europeni se tem că ar putea afla despre reducerile de trupe americane prin intermediul mass-media, mai degrabă decât printr-o notificare diplomatică. Ceea ce nu ar fi exclus.

Dar Europa nu este Afganistan! Diplomați europeni au cerut deja Washingtonului avertismente timpurii și timp pentru a se pregăti, subliniind că retragerile trupelor ar trebui să fie efectuate fără a submina capacitățile de descurajare ale NATO. Asta și pentru că trupele americane din Europa servesc nu numai unui scop militar, ci și proiectează putere politică. În ciuda presiunii crescânde din partea Washingtonului, aliații îndeamnă Casa Albă să nu submineze unitatea transatlantică.

SUGESTIVĂ ESTE PRECIZAREA Comandamentului pentru Europa și Africa al Armatei SUA, care a anunțat redistribuirea personalului și echipamentului militar de pe aeroportul Rzeszow-Jasionka - un centru cheie de ajutor al Ucrainei din sud-estul Poloniei - către alte baze din țară.

Secretarul american al Apărării Pete Hegseth și președintele Donald Trump au cerut în repetate rânduri aliaților NATO să-și asume mai mult povara apărării continentului.

Dar redistribuirea amintită este și un semn de bunăvoință față de Putin, în sensul diminuării prezenței militare americane în apropierea arealului geopolitic controlat de Moscova.

Neserioasă poate fi percepută solicitarea lui Trump, care a cerut Alianței să-și ridice valoarea de referință minimă pentru cheltuielile de apărare de la 2% la 5% din PIB - o țintă mult peste ceea ce îndeplinesc majoritatea membrilor în prezent.

Dar, atenție!

Chiar SUA alocă acum doar 3,5% din P.I.B. pentru apărare...

O IDEE NOTABILĂ a avut ministrul finlandez al Apărării, Antti Hakkanen, care a avertizat recent că Europa trebuie să dezvolte o foaie de parcurs coordonată cu Washingtonul, pentru a prelua treptat mai multe responsabilități de securitate ale continentului.

ALIAȚII DIN UE se așteaptă ca SUA să retragă cel puțin 10.000 din cei 80.000 de militari aflați în prezent în Europa, inclusiv pe flancul estic al NATO.

De fapt, numărul forțelor americane din Europa se schimbă constant, deoarece până în 2022 erau aproximativ 65.000 de soldați americani, dar, imediat după începutul conflictului din Ucraina, numărul acestora a ajuns mai întâi la 85.000, iar apoi, în scurt timp, la 100.000.

Este posibil ca președintele american Donald Trump să poată retrage din Europa peste 20.000 de soldați, care au fost transferați acolo prin decizia administrației precedente a președintelui american Joe Biden, imediat după declanșarea conflictului ucrainean. Oficiali europeni au semnalat faptul că haosul creat de administrația Trump a perturbat o serie de canale de comunicare între administrația SUA și aliații NATO – cele care sunt de obicei folosite pentru coordonarea politică a problemelor militare.

Ultima glumă amară - care circulă prin Europa - este că, în timp ce Putin nu a cucerit Ucraina, Trump nu a reușit impunerea unei încetări a focului, dar europenii au trecut la întărirea forțelor lor armate, inclusiv prin sporirea numerică a acestora - precum au procedat polonezii și danezii -, timp în care XI Jinping a făcut prima eroare strategică acceptând trimiterea tacită de militari chinezi în rândurile trupelor ruse ce acționează pe teritoriul ucrainean.

Generalul de armată Christopher G. Cavoli, comandantul Comandamentului European al SUA și comandantul Comandamentului Suprem al Forțelor Aliate din Europa - aflat la Mons, în Belgia -, a remarcat că războiul Rusiei din Ucraina a dezvăluit că este o amenințare cronică, iar în următorii ani această amenințare va continua să crească.

Asta în timp ce în România, pe fondul campaniei electorale, sunt demagogi care clamează o pace la instituirea căreia țara noastră nu are cum să joace vreun rol.

Cavoli a mai spus că Rusia a arătat că este dispusă să folosească forța militară pentru a atinge obiectivele geopolitice și că desfășoară în mod activ o campanie de destabilizare în toată Europa și nu numai.

În general, investițiile aliaților europeni în apărare au crescut cu 40% față de februarie 2022.

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

DE CE NE URĂSC?

Niciodată până acum o administrație americană nu a fost atât de deschis ostilă față de Uniunea Europeană în întregul ei. Niciodată Casa Albă nu s-a pornit împotriva proiectului de pace pe care chiar America l-a susținut, la început, prin Planul Marshall. Este o schimbare de discurs motivată politic? O tactică de negociere? Sau o ruptură ideologică profundă, cu consecințe pe termen lung? – *Ovidiu Nahoi*

UN JURNALIST - JEFFREY GOLDBERG, editorul revistei *The Atlantic* – inclus accidental într-o discuție de securitate de la Casa Albă organizată în mod imprudent pe rețeaua comercială Signal. Și o revelație șocantă pentru europeni: discursul împotriva Vechiului Continent al noii administrații nu este doar pentru conferințe publice. Nu este bază de negociere sau monedă de schimb. Nu este joc de scenă. Reprezintă adevărata gândire a responsabililor americani și a grupării MAGA, nucleul dur din jurul președintelui Donald Trump.

Chiar și europenii care se considerau pregătiți pentru a doua venire a lui Trump n-au putut decât să fie surprinși de rapiditatea cu care administrația Trump a trecut la un discurs ostil.

În februarie, la Conferința de Securitate de la Munchen, vicepreședintele JD Vance a pus la îndoială comuniunea de valori dintre Statele Unite și Europa. În capitala bavareză el a preferat să se întâlnească cu liderii AfD mai degrabă decât cu cancelarul german. Și a criticat Europa pentru „cordonul sanitar" din jurul extremei drepte.

De altfel, extrema dreaptă germană a primit un sprijin public puternic din partea lui Elon Musk și a lui JD Vance înaintea alegerilor anticipate de la sfârșitul lui februarie. În același timp, departe de a aduce pacea „în 24 de ore", așa cum promisese, Trump i-a oferit numeroase concesii lui Vladimir Putin fără a primi mai nimic în schimb. Putin nu are de gând să accepte vreo încetare a focului și trage de timp. El pune Casa Albă într-o situație jenantă, odată ce Donald Trump asigurase lumea că are mijloacele prin care să obțină o pace rapidă.

Lui Trump pare să nu-i pese că Putin este o amenințare pentru continentul european. Ba chiar este gata să sacrifice Ucraina. Trump și MAGA reiau, în diferite forme, discursul Kremlinului potrivit căruia Europa și Kievul nu vor pacea.

Cu încăpățânarea ei de a sta în spatele președintelui Zelenski, Europa deranjează atât la Moscova, cât și la Washington.

MAGA nu și-a ascuns niciodată tendințele imperialiste. Abia venit la Casa Albă, Donald Trump a formulat pretenții de anexare a Canadei și Groenlandei, ca și a zonei Canalului Panama. Asta a sunat foarte bine la Kremlin, care a găsit deodată justificarea propriilor porniri agresive.

Când MAGA și Trump atacă UE și Ucraina pentru că „nu vor pace" se înțelege că, de fapt, acestea se opun „noii ordini" în care fiecare putere imperialistă ar avea dreptul să decidă în propria arie de interes. Dacă America „are dreptul" să ia în stăpânire Canada și Groenlenda, atunci de ce Rusia nu ar avea toate justificările să controleze Ucraina, spațiul est-sovietic și, poate, Europa Centrală și de Est?

Donald Trump nu a ascuns-o niciodată: Uniunea Europeană este un adevărat simbol al răului, o organizație creată anume pentru a concura și a parazita Statele Unite.

Războiul comercial declanșat de liderul de la Casa Albă nu a mai lăsat loc de interpretări. Trump și administrația sa chiar urăsc Europa. Dar de ce?

Poate pentru că UE este întruchiparea a tot ceea ce MAGA disprețuiește: cooperarea, responsabilitatea, respingerea autoritarismului.

Europa reprezintă statul de drept. Ceea ce este greu de acceptat de către cineva care cere îndepărtarea magistraților atunci când pronunță soluții neconvenabile. Felul în care MAGA și oamenii lui Trump s-au raportat la condamnarea șefei extremei drepte Marine Le Pen este cât se poate de relevant: pur și simplu, o curte nu poate decide împotriva unui politician. Aceasta este viziunea MAGA.

UE funcționează pe baza negocierii și a compromisului. Sistemul lui Trump funcționează pe baza dominației. UE este „elitistă", în sensul în care încearcă să promoveze competențele. Lumea lui Trump funcționează pe bază de loialitate. Liderii europeni refuză să-l lingușească pe Trump, cu excepția lui Viktor Orbán

din Ungaria. În timp ce autocrați precum Putin sau Kim Jong-un știu cum să i se bage pe sub piele și le este mai ușor să ajungă pe lista „băieților buni". Trump privește cu simpatie către dictatori și vrea să-i imite. Europenii îi detestă și nu fac un secret din asta.

O ciocnire politică și culturală

Dar MAGA este mai mult decât un simplu cult al personalității. MAGA este o mișcare politică, are o ideologie destul de apropiată de cea a lui Vladimir Putin.

MAGA favorizează patriotismul nativist, exclude migrația și „străinul", cultină valori „tradiționaliste" precum religia și familia.

MAGA respinge America modernă. Îi urăște diversitatea, respinge drepturile minorităților și nu consideră drepturile omului drept valori universale.

MAGA vrea o Americă „așa cum a fost odată", a bărbaților albi, cu femei reduse la rolul casnic, care nu lucrează și nu se afirmă social, în care afro-americanii și hispanicii sunt ținuți la respect.

PERICOL. Ar trebui să căutăm mult în istoria ultimelor decenii pentru a găsi o perioadă atât de tensionată între Europa și America. Și probabil nici nu vom găsi

Putin vrea o Rusie revenită la rolul dominator asupra spațiului ex-sovietic și a Europei Centrale și de Est, o Rusie mistică, supusă, militarizată. Aversiunea împotriva mișcării LGBT (Putin chiar a interzis-o) și tendința pentru interzicerea avortului leagă, de asemenea, Casa Albă și Kremlinul.

Modelele MAGA și Kremlin sunt asemănătoare și ambele sunt total opuse Europei liberale.

Și mai sunt modelele sociale. MAGA se bazează pe un capitalism dur, în care puterea politică favorizează companiile care-i asigură susținerea și dovedesc obedință. Este și modelul capitalismului oligarhic al lui Putin. Un capitalism fără reglementări, fără responsabilitate socială.

Modelul european presupune reguli, este anti-monopolist și oferă o plasă de siguranță socială. Donald Trump se consideră deținătorul adevărurilor economice. Europa îi arată că se poate și altfel. Și așa ceva este de neacceptat.

De fapt, între Trump și Europa se cască o prăpastie a neînțelegerii.

Trebuie să vedem însă și cealaltă față a monedei. Atitudinile antiamericane au fost palpabile în Europa timp de decenii.

Acum, sentimentul anti-european se conturează cu claritate în cadrul administrației Trump. Mult timp, sentimentul anti-american din Europa a rămas însă la nivel de discurs, iar Europa nu a întreprins minic pentru a-și dobândi „independența strategică" față de America. Acum, sub presiunea retragerii americane și a alinierii ideologice dintre MAGA și Kremlin, va fi obligată să o facă. În timp scurt, cu costuri mari și suferințe pe măsură.

Poate că, într-o zi, mai devreme sau mai târziu, la Casa Albă va veni o altă administrație care va nutri sentimente mai bune față de Europa și va încerca să repare în parte ceea ce Trump și MAGA au stricat. Dar lumea va arăta atunci cu totul altfel.

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

LUI DONALD TRUMP îi plac dictatorii și ar vrea să-i imite. Este exact ceea ce Europa detestă cel mai mult

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

Câți dintre americani mai înțeleg Europa? Și invers...

CRISTIAN PREDA ESTE PROFESOR de științe politice la Universitatea București, unde predă cursuri de istoria filosofiei politice, teoria democrației, sisteme electorale, istorie politică românească. A fost consilierul președinților Emil Constantinescu (1999-2000) și Traian Băsescu (2007-2009). De asemenea, a fost secretar de stat în MAE (2005-2007) și deputat european (2009-2019). El vede în ruptura euro-americană o revanșă politică a MAGA și un semn al lipsei reciproce de înțelegere.

***Newsweek România*: Domnule profesor, de ce oamenii din jurul lui Donald Trump și MAGA urăsc Europa?**

Cristian Preda: Nu știu dacă e vorba despre ură, dar ceva este la mijloc și nu prea plăcut. Cred că e vorba în primul rând despre un soi de revanșă, din timpul cât Joe Biden a fost președinte, iar Donald Trump a fost în opoziție.

Nu cred că a existat vreun lider european care să îi fi fost alături, dimpotrivă. Și atunci, revenind la putere, a scos lista cu cine, ce a spus în timpul cât el era în opoziție. Eu văd aici o revanșă împotriva celor cu care lucrase - cu unii lucrase, chiar dacă nu în condițiile cele mai bune.

În al doilea rând, cred că Europa este la mijloc între Washington și Kremlin, care caută o reconciliere. Republicanii, la putere acum, încearcă să readucă Rusia în dialogul cu Occidentul.

America pare să vrea o revenire la conversația cu Rusia, la cooperarea cu Rusia, ceea ce europenii, în mod evident, nu vor.

Dar dosarul ucrainean este doar o parte dintr-o discuție mai largă. De exemplu este discuția despre ceea ce dughiniștii denumesc Alianța Nordului, care ar trebui să cuprindă Statele Unite, Europa și Rusia împotriva unui sud dominat de China și Iran.

Este și o componentă ideologică?

Da, acum, când vezi că administrația republicană sprijină extrema dreaptă din Europa. Statele Unite văd lucrurile foarte diferit de noi, europenii.

Noi știm ce înseamnă extrema dreaptă. Știm, de altfel, ce înseamnă și extrema stângă. În condițiile în care vezi un sprijin venit de la Washington pentru AfD sau pentru cineva precum Călin Georgescu, înțelegi că modelul politic este diferit.

Dar mai este și altceva. Mi-am adus aminte de ceea ce spunea cu vreo 25-30 de ani în urmă unul dintre conservatorii americani, Allan Blum, care iubea însă Europa și care formula această întrebare: câți dintre europeni își mai doresc să cunoască Statele Unite? Și câți dintre americani mai înțeleg Europa?

Cred că este și o o incapacitate de a înțelege ce se întâmplă într-un loc și într-altul.

Cum ar trebui să răspundă Europa?

Eu cred că Europa, incluzându-ne evident și pe noi aici, trebuie să reacționeze cum a început deja să o facă, și anume să continue să citească foarte clar conflictul care a început în 2014 și care opune Rusia, membru al Consiliului de Securitate, ca stat agresor unei victime care este Ucraina. Cred că Europa trebuie să își pună problema sporirii bugetelor de apărare.

Și aici ar fi momentul totuși să recunoaștem, așa cum a sugerat și Mark Rutte, fostul premier olandez care acum e la șefia NATO, faptul că administrațiile americane, și democrate și republicane, ne tot spun nouă, europenilor, că trebuie să găsim o dimensiune europeană a apărării și să o consolidăm financiar.

În același timp, să păstrăm respectul pentru principiile pe care s-a construit Europa postbelică.

Eu sunt foarte încântat că președintele Macron, în interiorul Uniunii, a asumat acest rol de lider și caută să păstreze un dialog cu Washingtonul, pornind însă de la valorile europene și de la angajamentele noastre în jurul principiilor care au construit Uniunea și care ne dau un sens.

Cum se văd lucrurile din România?

Din păcate, la noi lucrurile se văd prost, pentru că noi nu am reușit să ne identificăm cu Uniunea. Inclusiv demnitari vorbesc despre Uniunea Europeană ca și când ar fi ceva exterior și spun să alegem între Uniune și Statele Unite. Ca și cum noi nu am fi în Uniune! La noi e o ceață suplimentară.

Înainte de alegerile din 2020, care îi opuneau pe Donald Trump și Joe Biden, președintele Iohannis l-a trimis pe Bogdan Aurescu în vizită la Washington pentru a sprijini tabăra republicană.

Iar acum, după ce Trump s-a întors la putere, se găsește cu greu un canal de comunicare. Este o orbire totală.

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

Ei văd în Europa un fel de extensie a Partidului Democrat

CORNELIU BJOLA ESTE PROFESOR de diplomație digitală la Universitatea din Oxford și șeful Oxford Digital Diplomacy Research Group. Cercetările sale se concentrează pe impactul tehnologiei digitale asupra conducerii diplomației, cu un interes deosebit pentru diplomația publică, negocierile internaționale și metodele de contracarare a propagandei digitale. El crede că diviziunea pleacă de la o diferență majoră de concepție geopolitică în legătură cu modul în care poate fi condusă lumea.

***Newsweek România*: Domnule profesor, cum vă explicați aversiunea pe care gruparea MAGA o nutrește la adresa Europei?**

Corneliu Bjola: Într-adevăr, i-a îngrijorat pe mulți discuția de pe platforma Signal. Adică faptul că, în privat, s-au văzut niște perspective foarte negative despre europeni și asta are implicații pentru relația transatlantică.

Și să ținem minte faptul că și mulți oficiali europeni, în ultima perioadă, au fost tratați oarecum cu dispreț sau cu indiferență. Președintele polonez, de exemplu, a fost lăsat să-l aștepte pe Trump cam o oră și jumătate. Deci sunt semnale care arată că practic, MAGA nu este foarte încântată de ce vede în Europa și cred că sunt mai multe elemente.

Bineînțeles, este elementul economic. Trump simte că Uniunea o duce mai bine. Este vorba de acest deficit de bunuri care într-adevăr funcționează oarecum în avantajul Europei. Europa exportă mai multe bunuri în America decât importă cu vreo două sute de miliarde. Dar să nu uităm că pe partea de servicii, de fapt, Uniunea Europeană are un deficit de vreo o sută de miliarde.

Administrația americană se află într-o perioadă în care vrea să reducă cheltuieli majore și îi vede pe cei din jur ca pe unii care au obținut avantaje, care exploatează SUA.

Apoi, ei se uită la Europa și o văd slăbită din punct de vedere militar, că nu se pot baza pe Europa în cazul unui conflict. Cred că această idee s-a văzut și în grupul de pe Signal: noi trebuie să mergem să facem lucruri, pentru că numai noi suntem cei care avem capacitatea de a-i lovi pe Houthi. Și, cum spuneau ei, le facem de fapt un serviciu europenilor.

Da, dar partea militară, abordarea este cumva exagerată, pentru că, de exemplu, în Ucraina, europenii au contribuit foarte mult. Trump vehiculează sume enorme, 350 de miliarde de dolari, care au fost contrazise chiar de Pentagon. Ajutorul militar a fost în jur de peste 100, deci sub cel european.

Și mai este o problemă: europenii încearcă să își constuiască o capacitate militară, dar partea americană ar vrea ca aceasta să fie edificată cu echipamente din SUA. Sunt multe contradicții în această percepție. Deci vrei ca partenerul să fie puternic, dar nici nu îl lași și mai lovești și cu tarife. Apoi, te plângi că este slab.

Dar diviziunea pleacă și din această viziune geopolitică despre cine conduce lumea. Cine este în stare să impună reguli. Ei se uită în jur și văd China, văd Rusia. Europa nu este văzută, este neglijată, ignorată de la aceste negocieri.

Mi-a plăcut intervenția ministrului de Externe al Canadei, care a venit de două ori la Bruxelles, încercând să-i convingă pe europeni că relația veche cu Statele Unite s-a terminat.

Mesajul lui către europeni a fost: aveți grijă, noi, canadienii, importăm și ex-

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ; PROFIMEDIA IMAGES

portăm cu Statele Unite mai mult decât faceți voi - Europa și Japonia la un loc. Și, totuși, vedeți unde suntem acum? Deci, dacă voi vă gândiți cumva că Statele Unite vă vor acorda anumite indulgențe, vă înșelați.

Există și o componentă ideologică?

Aici cred că ei văd Europa ca un fel de extensie a Partidului Democrat, a tuturor acestor „state albastre", foarte liberale, elitiste. Ei, când se uită la Franța, la Germania, încearcă o anumită neîncredere. Dimpotrivă, Viktor Orban este singurul pe care îl înțeleg. Pentru că vorbesc ideologic aceeași limbă, această viziune ne-liberală a Europei.

Este un clivaj ideologic care cred că își are rădăcinile în această percepție legată de imigrație. Ei se văd drept cei care reușesc să salveze civilizația vestică creștină, în timp ce Europa se lasă oarecum dominată de tot felul de valuri de imigrație.

De aici pozițiile în favoarea lui Le Pen, în favoarea AfD. Curios însă cum se ajunge la Georgescu, acesta nefiind neapărat cineva să militeze împotriva migrației.

Să fie Rusia la mijloc aici?

Rusia, eventual, exploatează, vede, este destul de precaută și știe foarte bine că ce se întâmplă în Statele Unite în momentul de față poate fi răsturnat eventual. În ce măsură MAGA este infiltrată de către agenți ruși? Cred că este. S-a dovedit că au fost mai multe cazuri în trecut.

Da, este și o anumită afinitate legată de valori - deși cred că este mai mult de suprafață.

Cred că gândirea lor se rezumă astfel: dacă mă uit în jur și vreau să fac regulile mondiale, cu cine pot să lucrez? Pot să lucrez cu Rusia, zic americanii. Eu cred că ei fac o greșeală catastrofală. Dar așa gândesc.

Vedem aceste răbufniri împotriva Europei la JD Vance, la Musk. Încă nu s-au concretizat într-o poziție, într-o politică foarte clară despre cum să lucreze cu Europa în momentul de față.

Ce încearcă ei să facă probabil e să ignore, să recalibreze din punctul lor de vedere această relație comercială. Și da, la un moment dat, probabil mai mult dacă ei rămân în continuare pe această linie și după 2028: care ar fi avantajul de a rămâne? Nu au un răspuns foarte clar și din cauza aceasta semnalele sunt mixte. Singurul lucru care probabil îi ține foarte legați este că europenii încă cumpără echipament american în proporție de 60%. Cât va dura acest lucru rămâne de văzut, pentru că o parte din țări încearcă să se reorienteze.

TRUMP favorizează Rusia în detrimentul Ucrainei. De fapt, MAGA și Kremlinul nutresc tendințe imperialiste asemănătoare

Exercițiile NATO din România, la care trupele SUA nu au participat, arată de ce

CE NE FACEM FĂR

FOTO: ANDREI PUNGOVSCHI/GETTY

apărarea Europei depinde încă de sprijinul militar de peste ocean.

AMERICANII?

de
Ellie Cook
și
Matthew Tostevin

ERNILE GEROASE DIN STEPA ROMÂNIEI nu au fost singurele friguri pe care le-au simțit luna trecută soldații NATO aflați la câțiva kilometri de Ucraina. Nicio forță americană nu a luat parte la cele mai mari exerciții NATO din acest an. Poate că acesta a fost întotdeauna planul, dar faptul că națiunile europene s-au deplasat singure la granița Ucrainei a căpătat o nouă semnificație în timp ce președintele american Donald Trump și administrația sa au rescris relația Washingtonului cu continentul.

Exercițiile Steadfast Dart desfășurate pe terenul de antrenament de la Smârdan, în sud-estul țării, pe parcursul lunii februarie, au fost concepute pentru a arăta cum ar putea opera o forță multinațională condusă de britanici într-o situație de criză. Avioanele au lovit ținte inamice simulate, tancurile au lansat obuze reale, soldații și-au croit drum printr-o rețea de tranșee înghețate și un cimpoier a ieșit dintr-un ecran de fum în fața camerelor de luat vederi. Dar retragerea lui Trump a zguduit puternic națiunile europene și a ridicat întrebări cu privire la modul în care continentul s-ar putea apăra într-o criză reală fără sprijinul SUA, care a protejat o mare parte a Europei de potențiala amenințare rusă de la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial.

Deceniile de marginalizare a cheltuielilor de apărare după sfârșitul Războiului Rece au permis țărilor europene să mențină sisteme de protecție socială prețioase, dar le-au lăsat, de asemenea, cu lacune uriașe în ceea ce privește capacitatea de apărare și o dependență profundă de SUA, care a devenit din ce în ce mai neplăcută pentru Casa Albă. Oficialii europeni nu evită acest lucru și nici nu doresc să o facă - există o acceptare universală, privată și publică, a faptului că continentul a fost lamentabil de lax cu cheltuielile militare.

În ciuda semnalelor de alarmă trase de ani de zile, și chiar mai puternic de la invazia Rusiei în Ucraina în 2022, liderii continentului încă se străduiesc să adune influența politică necesară pentru a crește semnificativ cheltuielile militare. Pentru majoritatea membrilor Europei Occidentale, amenințarea este prea îndepărtată din punct de vedere geografic - este greu să argumentezi în mod convingător creșterea bugetului pentru armată atunci când acest lucru ar putea însemna reduceri în sectoare precum asistența medicală sau noi creșteri ale impozitelor în țările care sunt deja printre cele mai puternic impozitate din lume.

Tinerii care locuiesc departe de statele din prima linie a flancului estic al NATO cu Rusia manifestă un apetit scăzut pentru a servi în armată, ca să nu mai vorbim de a lupta într-un război pentru apărarea continentului.

Vechea relație se sfârșește

În ciuda discuțiilor recente despre o armată europeană unită, chiar dacă statele europene ar găsi bani și personal, există o întrebare cu privire la modul în care acestea ar putea lucra împreună pentru a coordona totul, de la achizițiile de apărare la operațiunile de pe câmpul de luptă, într-un mod care să le permită să dispună de o forță de luptă eficientă.

În cadrul exercițiilor, comandanții spuneau frecvent că diferitele națiuni au lucrat împreună cu abilitate, luând cele mai bune părți ale forțelor militare ale fiecărei țări. Cu toate acestea, soldații de rang inferior au vorbit despre provocări la nivel de bază, cum ar fi competențele lingvistice.

„Foarte vulnerabilă", așa ar fi Europa fără sprijinul SUA, a declarat pentru *Newsweek* Ed Arnold, cercetător principal la think tank-ul britanic de apărare Royal United Services Institute.

„Aceasta este o criză", a declarat un oficial militar american pentru *Newsweek*. „Sunteți incredibil de vulnerabili", a adăugat acesta, spunând: „Modul vostru european de viață depinde în esență de Finlanda și Polonia în acest moment".

Războiul din Ucraina a fost punctul de ruptură al vechii relații dintre SUA și cei considerați anterior cei mai mari aliați ai săi. Deși unii oficiali din Europa au încercat să acopere fisurile care se adâncesc peste Atlantic,

DECLARAȚIE ȘOC „O parte importantă a faptului suntem împreună într-o alianță comună este ca europenii să facă un pas în față", le spune JD Vance liderilor mondiali în domeniul securității la Conferința de securitate de la München.

FOTO: JOHANNES SIMON/GETTY; HENRY NICHOLLS/AFP/GETTY; ANDREI PUNGOVSCHI

alții recunosc că Europa are probleme, fiind în derivă în această nouă realitate de securitate.

„Deceniile vechii relații dintre Europa și America se încheie", a avertizat liderul ucrainean Volodimir Zelenski, el însuși confruntat cu insulte personale din partea lui Trump și a acoliților săi, precum și cu posibila pierdere a unei mari părți din țara sa. Zelenski a spus: „Europa trebuie să se adapteze la acest lucru".

Pentru a fi clar, SUA nu au spus în acest moment că abandonează Europa, unde încă mai au zeci de mii de soldați activi. Dar, la fel cum administrația Trump indică priorități de securitate în altă parte, cum ar fi Asia, președintele însuși a vorbit despre reducerea la jumătate a bugetului de apărare al SUA. SUA reprezintă două treimi din cheltuielile de apărare ale NATO.

„Credem că este o parte importantă a unei alianțe comune ca europenii să se implice în timp ce America se concentrează asupra zonelor din lume care sunt în mare pericol", a declarat vicepreședintele JD Vance în fața unei audiențe europene uimite, la München, luna trecută, într-un discurs care a atacat în general unitatea transatlantică.

Statele Unite au cerut ca fiecare stat membru să aloce 5% din produsul intern brut pentru apărare. Pragul actual al NATO este de 2%, iar mai multe țări încă nu ating acest prag. Germania - cea mai mare economie a Europei - abia a depășit acest prag, deși economiile mai mici ale țărilor baltice și ale Poloniei, țări aflate la granița cu Rusia, au crescut considerabil bugetele de apărare.

Oficialii europeni au evitat să se angajeze la 5%, deși secretarul general al NATO, Mark Rutte, a spus că bugetele ar trebui să fie „considerabil mai mari de 3%" și că aceasta este cifra corectă. Europenii trebuie să aibă un angajament „puternic" față de articolul 3 al NATO, a declarat secretarul american al Apărării, Pete Hegseth, în timpul unei vizite la Bruxelles în februarie. Aceasta este linia din tratatul fondator al alianței care prevede că fiecare țară trebuie „să-și mențină și să-și dezvolte capacitatea individuală și colectivă de a rezista unui atac armat".

SUA furnizează multe dintre cele mai costisitoare capacități militare pentru Europa și a făcut-o mult timp. Contribuția Americii în Europa nu constă doar în echipamente de luptă, ci și în facilitatori, a spus Arnold. Aceasta se referă la capabilități precum recunoașterea, realimentarea din aer și logistica.

„Toate acestea sunt foarte scumpe", a adăugat el. Multe mijloace americane ar putea fi nevoite acum să se îndrepte spre zona Indo-Pacifică pentru a se confrunta cu China, ceea ce înseamnă că Europa va trebui, de asemenea, să achite factura pentru achiziționarea înlocuitorilor, a spus Arnold.

Exercițiile Steadfast Dart au fost ele însele un exemplu. Deși ele nu au implicat în mod direct forțele americane, acestea au fost prezente în spatele scenei, cu roluri strategice. Rămâne deschisă întrebarea dacă țările europene ar fi fost capabile să desfășoare aceste exerciții fără sprijinul SUA.

Acum, în Europa există găuri imense. Cele mai evidente sunt în ceea ce privește apărarea aeriană, producția de rachete cu rază lungă de acțiune, tancuri și vehicule blindate, precum și atragerea unui număr suficient de personal în forțele armate, au declarat experți militari și oficiali. Statele NATO au „mai puțin de" 5% din capacitățile de apărare aeriană necesare pentru a proteja Europa Centrală și de Est de atacuri la scară lar-

DESFĂȘURARE STRATEGICĂ De sus în jos: Vehiculele sunt trimise din Southampton, Anglia, pentru exercițiul Steadfast Dart, în cadrul căruia trupele britanice se antrenează în România pentru a arăta cum ar putea conduce o forță multinațională în Europa.

„Sunteți **VULNERABILI.** Modul vostru european de viață **DEPINDE** de

gă, a raportat *Financial Times* în mai anul trecut. Oficiali europeni au declarat pentru *Newsweek* că această capacitate de apărare aeriană este o fracțiune din ceea ce ar trebui să fie o preocupare majoră.

„În viitorul apropiat, Europa ar fi incapabilă să se apere împotriva unui atac rusesc", a declarat un oficial ceh din domeniul apărării pentru *Newsweek*. În cazul în care o încetare a focului în Ucraina eliberează active rusești, Moscova ar putea „ataca aliații baltici, iar europenii singuri ar fi cu greu capabili să o oprească", a spus oficialul.

„Fiți pregătiți pentru un scenariu de război"

Armata trebuie, desigur, să fie aprovizionată de industrie. Vorbind la Munchen, fostul ministru spaniol de Externe Arancha González Laya a declarat pentru *Newsweek* că industria europeană de apărare ar putea atinge „foarte clar" nivelurile necesare.

Oficialul ceh din domeniul apărării a declarat că, dacă Europa își dublează eforturile de reînarmare astăzi, „ar putea fi în mod realist în măsură să respingă un atac rusesc la scară largă peste cinci ani".

Amiralul Rob Bauer, care a demisionat din funcția de șef al comitetului militar al NATO la începutul anului, a declarat în noiembrie că societățile de apărare din Europa „trebuie să fie pregătite pentru un scenariu de război și să își ajusteze liniile de producție și distribuție în consecință".

Șefa Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a fost de acord, admițând la începutul acestei luni: „Știm că vorbim de complexul militar al Rusiei care este mai performant decât al nostru. Dacă ne uităm la cheltuielile militare în termeni reali, Kremlinul cheltuiește mai mult decât toată Europa la un loc. Producția Europei este încă la un ordin de mărime inferior".

„Deși militarii sunt cei care câștigă bătăliile, economiile sunt cele care câștigă războaiele", a remarcat

ANTRENAMENT LA ȚINTĂ
Lunetiști din Spania și Bulgaria iau parte la exercițiul Steadfast Dart pe 13 februarie în Tsrancha, Bulgaria.

FOTO: HRISTO RUSEV/GETTY; GEERT VANDEN WIJNGAERT/GETTY/AP PHOTO. WOJTEK RADWANSKI/AFP/GETTY

Bauer. La prima vedere, acest lucru ar trebui să pună Europa într-o poziție puternică pentru a contracara Rusia. Economiile Uniunii Europene plus Marea Britanie totalizează de peste 10 ori PIB-ul Rusiei.

De asemenea, este esențială capacitatea de a mobiliza fonduri. În timp ce Rusia are o economie de război sub conducerea autoritară a președintelui Vladimir Putin, țările vest-europene sunt democrații care, în cele din urmă, au nevoie ca cetățenii lor să convină asupra schimbării cheltuielilor.

Statele europene au deja unele dintre cele mai mari cheltuieli din lume, ceea ce le oferă puține opțiuni pentru cheltuieli suplimentare fără a provoca dureri severe. Marea Britanie, deși avertizează cu privire la o „provocare generațională", s-a angajat să crească cheltuielile pentru apărare la 2,5% din PIB începând cu 2027.

La izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial, doar 20% din PIB-ul Marii Britanii a fost alocat cheltuielilor guvernamentale, astfel încât statul a putut crește acest procent la 60% pentru a sprijini efortul de război. Dar cheltuielile guvernamentale reprezintă deja 44% din PIB-ul Marii Britanii moderne, ceea ce îi dă mai puțină libertate pentru cheltuieli militare masive în plus. În Franța, cheltuielile publice reprezintă în prezent 57% din PIB.

De fapt, Rusia ar putea avea mai mult spațiu de manevră pentru a crește cheltuielile de apărare.

Finlanda și Polonia".

Cheltuielile sale guvernamentale reprezintă doar aproximativ 36% din PIB și ar putea scădea și mai mult dacă SUA relaxează sancțiunile. După unele măsurători, Rusia cheltuiește deja mai mult pentru apărare decât Europa. Calculate în termeni de paritate a puterii de cumpărare - care ia în considerare costurile mult mai mici ale Rusiei - cheltuielile Kremlinului ar fi echivalentul a 462 de miliarde de dolari, comparativ cu 457 de miliarde de dolari pentru Europa în 2024, potrivit Institutului Internațional pentru Studii Strategice, un grup de reflecție cu sediul în Regatul Unit.

Șefa Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a prezentat la începutul lunii martie un plan pe care l-a numit „ReArm Europe" care ar implica acordarea accesului țărilor UE la împrumuturi de până la 150 de miliarde de euro, adică puțin peste 162 de miliarde de dolari, pentru investiții în apărare.

Planul va însemna, de asemenea, activarea a ceea ce se numește o „clauză de scăpare" pentru țările UE într-un set de norme care reglementează în prezent modul în care statele membre își gestionează finanțele publice.

Țările UE vor putea să își majoreze cheltuielile pentru apărare fără a intra sub incidența procedurii care este declanșată atunci când un stat membru ar putea permite deficitului său să depășească un anumit nivel, a declarat von der Leyen. Pentru cei care cunosc îndeaproape problemele de apărare, întărirea capacităților militare în Marea Britanie și în Europa continentală este o necesitate.

Dar pentru publicul larg, situația este mai neclară. Cercetările efectuate de institutul de sondare YouGov la sfârșitul lunii ianuarie au arătat că 30% dintre persoanele intervievate în Marea Britanie au declarat că este esențial să se mărească cheltuielile pentru apărare, chiar dacă acest lucru ar însemna să se facă reduceri în alte sectoare, cum ar fi serviciile publice. Dar 35% dintre respondenți au declarat că ar acorda prioritate menținerii fondurilor pentru sectoarele sociale, chiar dacă acest lucru ar însemna că nu există fonduri pentru creșterea cheltuielilor militare.

LINIA DE APĂRARE

Mai jos, de sus în jos: După ce a îndemnat la Bruxelles aliații NATO să consolideze apărarea, secretarul american al Apărării Pete Hegseth se alătură ministrului polonez al apărării Władysław Kosiniak-Kamysz la Varșovia pentru o inspecție a gărzii de onoare.

Mai mult de jumătate dintre britanicii intervievați de YouGov într-un sondaj separat la începutul acestui an au declarat că s-ar opune creșterii impozitelor pentru a finanța majorarea cheltuielilor de apărare.

Un oficial militar britanic de rang înalt și un fost oficial american au declarat că, în timp ce oficialii militari și cei din domeniul apărării implicați în dezbaterile privind securitatea simt nevoia urgentă de a creşte cheltuielile pentru apărare, acest lucru nu s-a transmis și oamenilor obișnuiți din mai multe țări NATO.

O amenințare mai apropiată

Țările aflate la mică distanță de teritoriul rusesc au o părere diferită. Letonia, Lituania, Estonia și Polonia au ridicat în mod vizibil noi fortificații pentru a împiedica înaintarea tancurilor. La jumătatea lunii noiembrie, cel mai nou membru al NATO, Suedia, a publicat o broșură care îi ajută pe locuitorii țării „să învețe cum să se pregătească și să acționeze în caz de criză sau de război". Alte țări nordice au emis orientări similare, în timp ce ministrul polonez al Apărării a declarat recent că aeroporturile civile din țară vor fi adaptate pentru uz militar.

FOTO: IANDREI PUNGOVSCHI/BLOOMBERG/GETTY; BULGARIAN MINISTRY OF DEFENCE/HANDOUT/ANADOLU/GETTY; ALEXANDER KAZAKOV, SPUTNIK, KREMLIN POOL PHOTO/AP/GETTY

„În VIITORUL APROPIAT, Europa ar fi incapabilă să se apere împotriva unui ATAC RUSESC".

Danemarca a crescut, de asemenea, în mod semnificativ cheltuielile de apărare la 3% și a insistat pentru o „reînarmare masivă". În 2023, Danemarca a eliminat o sărbătoare publică, Ziua Marii Rugăciuni, pentru a plăti cheltuielile militare. Guvernul a declarat că această anulare va aduce un plus de 3 miliarde de coroane - aproximativ 436 de milioane de dolari - care vor merge către bugetul său de apărare.

Un element care afectează echilibrul este reprezentat de forțele nucleare. La fel ca Rusia, atât Marea Britanie, cât și Franța au arme nucleare, deși împreună au mai puțin de o zecime din numărul focoaselor rusești. Într-un semn al schimbării de teren în Europa sub Trump, omul care se așteaptă să fie următorul cancelar al Germaniei, Friedrich Merz, a declarat că va discuta cu colegii europeni despre extinderea protecției lor nucleare. Președintele francez Emmanuel Macron a semnalat că Franța ar lua în considerare acest lucru, o remarcă criticată de Kremlin ca fiind „extrem de confruntațională" și salutată de flancul estic al NATO.

Cu toate acestea, este mai probabil ca prima linie de apărare să fie reprezentată de oameni și, din nou, nu este deloc clar că Europa își poate mobiliza capacitățile de care ar putea avea nevoie pentru a-și apăra cele mai îndepărtate state împotriva invaziei. Armata britanică poate conduce Forța de reacție aliată care și-a demonstrat abilitățile în fața unui inamic imaginar la Smârdan, dar anul trecut, premierul britanic, Sir Keir Starmer, a descris forțele terestre ale țării ca fiind „golite de conținut".

Când a anunțat luna trecută că ar fi dispus să angajeze trupe britanice într-o forță de menținere a păcii în Ucraina, acest lucru a readus în atenție impactul pe care Europa l-ar putea avea în mod realist fără forțele americane. Starmer a declarat că o „garanție de securitate americană" ar fi „singura modalitate de a descuraja în mod eficient Rusia" în Ucraina, dezmințind sentimentul că Europa singură nu este suficient de puternică pentru a impune o încetare a focului.

Armata britanică a ajuns acum la cel mai mic număr de militari din ultimele sute de ani, în timp ce fostul său

PRECAUȚII Vizavi: Steadfast Dart implică aproximativ 10.000 de militari din nouă țări aliate. Deasupra: O încetare a focului între Rusia și Ucraina l-ar putea încuraja pe Putin să sporească prezența militară lângă flancul nord-estic al NATO.

șef, lordul Richard Dannatt, a declarat la jumătatea lunii februarie că armata este „atât de degradată" încât nu ar putea fi la cârma unei misiuni de menținere a păcii în Ucraina.

Lupta pentru recrutarea de trupe

Nu este vorba doar despre buget, ci și despre recrutarea și menținerea personalului forțelor. Armata și marina britanică abia și-au îndeplinit 60% din obiectivele de recrutare pentru exercițiul financiar 2023-24, iar forțele aeriene ale țării nu s-au descurcat mult mai bine. Soldații britanici din Smârdan cred că posibilitatea iminentă de a fi desfășurați în Ucraina ar putea stimula o creștere a numărului de noi recruți care se înscriu. Probabil că ar fi extrem de necesar - orice angajament în cadrul unei forțe de menținere a păcii ar implica o parte semnificativă a personalului activ al țării. Dar numai aproximativ un sfert din armata britanică este capabilă de luptă în prezent, a declarat oficialul american.

Cu toate acestea, există puține semne de entuziasm pentru a servi în armată în rândul generațiilor tinere. Un sondaj recent a arătat că aproape doi din cinci britanici sub 40 de ani ar refuza să servească în armată dacă s-ar confrunta cu cel de-Al Treilea Război Mondial, iar 30% au declarat că nu s-ar înrola nici dacă țara lor s-ar confrunta cu o „invazie iminentă".

Soldații francezi își încheie serviciul militar în medie cu un an mai devreme decât înainte, a raportat publicația *Politico* anul trecut. Propunerea lui Starmer de a trimite trupe în Ucraina în cazul unui acord de pace a avut, de asemenea, efectul neintenționat de a scoate în evidență diviziunile dintre liderii europeni și absența unei strategii coerente de conducere.

În timp ce țări europene membre ale NATO, precum Suedia, au declarat timid că ar lua în considerare o poziție similară, cancelarul german demisionar Olaf Scholz a criticat ideea ca fiind „complet prematură".

Macron, dornic să demonstreze că Europa cântă din aceeași partitură, și-a convocat colegii la Paris pentru un răspuns rapid după Conferința de la Munchen, dar nu au apărut prea multe lucruri concrete. În plus, mulți lideri europeni se confruntă cu dificultăți în propriile lor țări, Starmer având o rată de aprobare de 32%, iar Macron de doar 19%.

Deși acuratețea sondajelor din Rusia poate fi discutabilă, cele mai recente sondaje din această țară îi dau lui Putin o cotă de 88%, aproape de un maxim istoric.

Europa este în continuare divizată de aprecierile individuale cu privire la cât de mare este amenințarea pe care o reprezintă Rusia. În timp ce flancul estic este fixat în prioritățile sale, unii lideri, precum Viktor Orbán din Ungaria, au fost clari: pot trăi alături de Putin. Unele națiuni, precum Spania, au și alte preocupări legate de securitate. Ochii Madridului se îndreaptă spre sud, spre regiunea Sahel din Africa, mai degrabă decât doar spre Rusia,

Fără „lipiciul" conducerii americane, Europa riscă să se fractureze, a declarat Arnold, de la RUSI. „Statele Unite asigură, de asemenea, conducerea. Oferă o claritate".

Americanii rămân, de asemenea, în centrul planurilor NATO pe flancul său estic, a declarat de la Smârdan comandantul ARF, brigadierul Andy Watson. ARF a fost formată de NATO anul trecut

ADUNAREA SPRIJINULUI
De sus în jos: La Bruxelles, pe 6 martie, președintele Ucrainei, Volodimir Zelenski, discută despre sprijinul pentru țara sa cu lideri precum președintele Consiliului European, António Costa, și președintele Comisiei Europene, Ursula von der Leyen.

FOTO: I NICOLAS MAETERLINCK/BELGA/AFP/GETTY; NICOLAS TUCAT/AFP/GETTY; OMER MESSINGER/GETTY

pentru a fi primii săi respondenţi, desfăşurându-se în câteva zile atunci când este necesar. Dar capacitatea de a reacţiona rapid este cea care lipseşte în Europa.

„Germania, în teorie, are o forţă militară de trei divizii, dar se estimează că, chiar şi cu un avertisment de trei luni, s-ar strădui să desfăşoare peste cinci batalioane în afara graniţelor germane", a declarat pentru *Newsweek* William Freer, cercetător în domeniul securităţii naţionale la think tank-ul Council on Geostrategy, cu sediul în Marea Britanie .

Apărarea NATO a fost mult timp orientată către un inamic rus şi chiar mai mult de la invazia Ucrainei. Putin a susţinut că împingerea în Ucraina a fost parţial pentru a opri înaintarea NATO în Ucraina, lucru pe care SUA a spus acum clar că nu se va întâmpla.

Criticii lui Putin au spus întotdeauna că invazia a fost mai mult despre expansionism gol-goluţ, dar, în timp ce Europa discută despre cum să se apere, trebuie să ia în considerare şi întrebarea dacă Rusia ar desfăşura cu adevărat un atac asupra unui membru NATO. La Smârdan, au riscat puţin: reţelele de tranşee care servesc drept terenuri de antrenament sunt modelate după cele care şerpuiesc prin Ucraina, iar tacticile dronelor sunt preluate direct de la operatorii ucraineni de pe linia frontului. Mulţi dintre soldaţii britanici care iau parte la exerciţiile din România i-au ajutat pe zecile de mii de soldaţi ucraineni care au trecut prin operaţiunea Interflex condusă de Londra.

Biroul de Protecţie a Constituţiei din Letonia, unul dintre organismele de securitate ale ţării, a declarat luna trecută că există o posibilitate „destul de scăzută" de confruntare directă a NATO cu Rusia în acest an, dar că, dacă resursele Moscovei ar fi eliberate de o încetare a focului în Ucraina, Kremlinul „ar fi capabil să îşi sporească prezenţa militară lângă flancul nord-estic al NATO, inclusiv în ţările baltice, în următorii 5 ani".

Acest lucru ar „creşte semnificativ ameninţarea militară a Rusiei la adresa NATO", a declarat biroul.

Statele baltice Letonia, Lituania şi Estonia sunt deosebit de vulnerabile. La fel ca Ucraina, toate aceste state au făcut parte din Imperiul Rus şi au fost republici sovietice. Frontiera lor totală cu Rusia, plus enclava rusă Kaliningrad şi Belarus, aliatul Moscovei, este de circa 1.600 de kilometri. În plus, singura rută terestră dinspre Europa este prin coridorul Suwalki - o breşă de 65 de kilometri, greu de apărat la graniţa dintre Lituania şi estul Poloniei, pe care Rusia a râvnit-o, de asemenea, în trecut.

Dacă luptele din Ucraina încetează, „sute de mii de soldaţi" vor fi disponibili pentru ca Putin să îi poată folosi în altă parte, a declarat pentru *Newsweek* în noiembrie ministrul estonian al Apărării, Hanno Pevkur. De asemenea, serviciul de informaţii externe de la Tallinn a avertizat recent că NATO ar putea „să se confrunte cu o armată de masă în stil sovietic în următorul deceniu" dacă Moscova reuşeşte să îşi reformeze armata. Alegerea cu care se confruntă acum ţările europene este foarte clară, iar Uniunea Europeană şi statele membre NATO ar trebui să îşi ia viitorul în propriile mâini, a declarat Laya.

„Sau, cel mai probabil, o combinaţie de SUA, Rusia şi China va scrie viitorul pentru europeni", a avertizat ea.

ARTA PROTESTULUI
Un manifestant ţine un banner care înfăţişează o ilustraţie cu Putin şi Trump sărutându-se în timpul unei manifestaţii de sprijin pentru Ucraina, pe 9 martie, la Berlin, Germania.

„Cel mai probabil va fi o COMBINAŢIE între SUA, Rusia şi China care rescrie viitorul pentru EUROPENI".

ÎN MIJLOCUL TULBURĂRILOR DIN **SIRIA**, ALIAȚII STATELOR UNITE, TURCIA ȘI ISRAELUL, AR PUTEA **INTRA ÎN CONFLICT** PE MĂSURĂ CE CONCUREAZĂ PENTRU A-ȘI APĂRA INTERESELE ÎN ȚARA AFLATĂ **ÎN RĂZBOI CIVIL**

RĂZBOI

DE

TOM O'CONNOR

FOTO: ASAAD KAMEL/ANADOLU AGENCY/GETTY IMAGES

BIBLIOTECA ALEPH

ÎN TIMP CE ORIENTUL MIJLOCIU se află încă în mijlocul unor tulburări majore cauzate de războiul din Fâșia Gaza, o rivalitate periculoasă se intensifică în Siria între aliații SUA, Israelul și Turcia. Aici conflictul alimentat geopolitic persistă chiar și la patru luni după căderea președintelui Bashar al-Assad.

Israelul, încurajat de victoriile din războiul cu Hamas și aliații iranieni din regiune, a profitat de haosul post-Assad din Siria pentru a cuceri mai multe porțiuni din sudul țării, dincolo de Înălțimile Golan, ocupate de mult timp, pentru a stabili o nouă zonă tampon împotriva potențialilor inamici. Forțele de Apărare ale Israelului (IDF) au intensificat, de asemenea, loviturile aeriene împotriva pozițiilor militare siriene și au încercat să promoveze contactele cu comunitățile minorităților locale druze și kurde din națiunea majoritar arabă.

Turcia, o putere regională din ce în ce mai influentă și membră a alianței NATO condusă de SUA, menține baze în nord și și-a propus să profite de legăturile strânse cu facțiunile opoziției siriene pentru a-și afirma poziția în absența aliaților lui Assad. Este vorba despre Iran și Rusia, țări a căror influență a scăzut după înlăturarea liderului sirian în urma unei ofensive a rebelilor conduși de islamiști în luna decembrie. De asemenea, Ankara a încheiat recent un acord de încetare a focului pentru a pune capăt insurgenței de decenii din Siria și Irak a Partidului Muncitorilor din Kurdistan, sau PKK.

Președintele american Donald Trump și-a exprimat admirația atât pentru prim-ministrul israelian Benjamin Netanyahu, cât și pentru președintele turc Recep Tayyip Erdogan, considerându-i actori-cheie în viziunea sa emergentă pentru Orientul Mijlociu. Dar cu cei doi lideri acum blocați într-un duel din ce în ce mai volatil, unii observatori au avertizat cu privire la o potențială ciocnire la orizont dacă nu își gestionează în mod corespunzător interesele opuse în Siria.

„Voi formula acest lucru cu prudență, fără a pretinde că prezic viitorul", a declarat pentru *Newsweek* Efrat Aviv, profesor asociat la Universitatea Bar-Ilan și cercetător principal la Centrul Begin-Sadat pentru Studii Strategice. „Cred că o confruntare, posibil chiar una militară la scară mică, ar putea avea loc la un moment dat între Israel și Turcia".

Este exact genul de „dezordine" despre care Trump a avertizat în mod repetat în Siria, unde aproximativ 2.000 de soldați americani sunt desfășurați în sprijinul Forțelor Democratice Siriene (SDF) conduse de kurzi, în nord-estul țării și alături de Armata Siriană Liberă, predominant arabă, într-o garnizoană din deșertul sudic. SDF a fost principalul aliat al Washingtonului împotriva grupării militante Stat Islamic, sau ISIS, timp de un deceniu, dar Trump a sugerat în mod repetat retragerea forțelor americane ca parte a planului său de a reduce implicarea militară a SUA în conflictele străine.

Cu toate acestea, un oficial american din domeniul apărării a declarat că, până în prezent, nu a existat nicio schimbare în misiunea Pentagonului în Siria după ce SDF a semnat un acord de a se alătura guvernului islamist al țării.

„Misiunea SUA rămâne neschimbată pe măsură ce continuăm să lucrăm pentru înfrângerea durabilă a ISIS", a declarat pentru *Newsweek* oficialul american din domeniul apărării.

Acordul, anunțat la 10 martie de președintele interimar sirian Ahmed al-Sharaa și de liderul FDS Mazloum Abdi, a marcat o altă cotitură drastică în războiul civil

CONTINUAREA LUPTEI
De la început: Absolvenți ai noilor forțe generale de securitate din Siria la o ceremonie în Alep, în timp ce violențele continuă în țara devastată de război, unde milioane de oameni, inclusiv copii mici, au fost strămutați

FOTO: AAREF WATAD/AFP/GETTY; UGUR YILDIRIM/DIA IMAGES/GETTY; ALI HAJ SULEIMAN/GETTY

„ISRAELUL ESTE FOARTE ÎNGRIJORAT CU PRIVIRE LA LEGĂTURA TURCIEI CU HAMAS ȘI DE SPRIJINUL CLAR PENTRU ACEASTĂ ORGANIZAȚIE“

de 14 ani din Siria. Acesta a fost anunțat în urma armistițiului de la 1 martie dintre Turcia și PKK, grupare cu care Ankara consideră că FDS are legături directe, semnalând o potențială pauză pe una dintre cele mai volatile linii de falie din Siria. Cu toate acestea, au apărut rapoarte privind ciocniri între FDS și Turcia, împreună cu milițiile sprijinite de aceasta, precum Armata Națională Siriană.

O ciocnire a titanilor

Israelul și Turcia consideră Siria ca fiind legată de interesele lor principale, având în vedere proximitatea țării și istoria recentă a tulburărilor. Distrusă de războiul civil din 2011, Siria a fost atrasă în lupta mai amplă dintre Israel și coaliția Axa Rezistenței condusă de Iran, declanșată de războiul din Gaza, care a început în octombrie 2023.

Deși Siria nu a participat în mod direct la ostilitățile împotriva Israelului, a servit drept centru-cheie de operațiuni pentru milițiile aliniate Iranului, care au sprijinit ani de zile guvernul sirian împotriva rebelilor și a jihadiștilor din țară. În aceeași zi în care Israelul și mișcarea Hezbollah au semnat o încetare a focului după lupte crâncene în Libanul vecin, în noiembrie anul trecut, liniile de front interne ale Siriei, aparent înghețate, au apărut brusc în prim-plan, când o ofensivă condusă de gruparea islamistă Hayat Tahrir al-Sham, sau HTS, a cucerit rapid orașe importante.

Prăbușirea rapidă a unei jumătăți de secol de guvernare a partidului Baathist în Siria, după mai puțin de două săptămâni, a semănat primele speranțe de stabilitate. Cu toate acestea, optimismul a cedat în mare parte locul incertitudinii cu privire la orientarea noului guvern condus de Sharaa, liderul HTS și fost asociat al Al-Qaeda și ISIS, precum și al influenței concurente a puterilor vecine.

Sharaa, care a respins ideologiile jihadiste în ultimii ani, a adoptat o abordare prudentă față de Israel, condamnând atacurile acestuia și ocuparea teritoriului sirian, subliniind în același timp că guvernul său nu reprezintă o amenințare pentru inamicul istoric. Între timp, administrația siriană emergentă a solicitat, de asemenea, garanții de securitate mai mari din partea Turciei.

Turcia a menținut anterior o politică ambiguă față de organizația HTS a lui Sharaa, acum dizolvată, susținând în schimb deschis coaliția rebelă rivală a Armatei Naționale Siriene. Cu toate acestea, relațiile mult timp tensionate dintre Ankara și Damasc s-au redresat definitiv de la victoria comună a insurgenților în decembrie.

Acum, Aviv a susținut că rolul în creștere al Turciei în Siria, susținut de investiții de miliarde de dolari, a adus cu sine noi preocupări pentru Israel.

„Datorită acestor investiții masive, Turcia poate solicita un punct de sprijin militar în Siria, în special având în vedere slăbiciunea Damascului în această situație fragilă și reprezentând o amenințare potențială pentru Israel“, a declarat Aviv. „Turcia nu dorește ca viziunea sa în Siria să fie afectată. Ea cere ca Israelul să se retragă dincolo de graniță și susține că acesta destabilizează Orientul Mijlociu prin astfel de acțiuni, Erdogan amenințând de cel puțin două ori cu operațiuni militare împotriva Israelului.

În plus, a adăugat ea, „Israelul este foarte îngrijorat de legătura Turciei cu Hamas și de sprijinul clar și faimos al Ankarei pentru această organizație“.

Și, așa cum Israelul a încercat în mod repetat să compare Hamas cu ISIS, Aviv a spus că Israelul continuă să îl considere pe Sharaa, cel care conduce acum Siria, drept „un membru ISIS“. Ea a susținut că

CREȘTERE DE PUTERE
Ahmed al-Sharaa, noul lider sirian, a condus ofensiva care a răsturnat regimul familiei Assad

„luptătorii kurzii sunt în prezent un aliat în care Israelul are încredere" în Siria, druzii jucând, de asemenea, un rol potențial important, deoarece, „datorită legăturii cu comunitatea druză din Israel, există și posibilitatea reînnoirii alianței frățești care ar putea asigura protecția frontierei comune datorită intereselor similare". Astfel de discuții au stârnit temeri în întreaga Sirie cu privire la o împărțire de facto, într-un moment în care țara era deja divizată între guvernul central nou înființat, controlul turc în nord, prezența israeliană în sud și administrația autonomă a FDS în nord-est.

Desfășurarea persistentă a trupelor americane în teritoriul deținut de FDS a fost mult timp un punct de dispută între Washington și Ankara. Trump a trecut anterior la retragerea forțelor americane din Siria în timpul primului său mandat, în urma unei înțelegeri din octombrie 2019 cu Erdogan, iar rapoartele indică faptul că liderul american ar putea încerca să efectueze retragerea în întregime de data aceasta.

În timp ce administrația Trump a emis un avertisment dur la adresa Damascului cu privire la violențele recente și și-a exprimat scepticismul față de guvernul lui Sharaa, Riad Darar, consilier al președinției aripii politice a FDS, Consiliul Democratic Sirian, a declarat că a fost „natural" ca Washingtonul să joace un rol în orchestrarea acordului dintre cele două părți.

„America, care nu acceptă niciun atac asupra drepturilor omului și nu păstrează tăcerea în această privință, a exercitat o mare presiune asupra guvernului de la Damasc după atacurile și crimele flagrante care au avut loc pe coasta siriană și, prin urmare, a fost mai bine pentru toată lumea să ajungă la un acord", a declarat Darar pentru *Newsweek*. „Pentru că acest lucru este în interesul Forțelor Democratice Siriene și al administrației de la Damasc de a se confrunta cu rămășițele regimului, pe de o parte, și cu facțiunile care au comis crime pe coasta siriană.

„CRED CĂ O CONFRUNTARE MILITARĂ, POSIBIL CHIAR UNA DE MICĂ AMPLOARE, POATE AVEA LOC ÎNTRE ISRAEL ȘI TURCIA LA UN MOMENT DAT".

Prin urmare, putem spune că rolul american a fost unul pozitiv, în interesul Siriei și al sirienilor", a adăugat el.

RĂZBOI ȘI PACE De la stânga la dreapta: Liderul SDF, Mazloum Abdi, a acceptat pacea cu noul regim din Siria, recent afectat de loviturile aeriene israeliene și de atacurile loialilor lui Assad

Intrigă internațională

Secretarul de stat american Marco Rubio a salutat, de asemenea, acordul dintre FDS și guvernul interimar sirian, menționând totodată cum „Washingtonul va continua să urmărească deciziile luate de autoritățile interimare, observând cu îngrijorare recentele violențe mortale împotriva minorităților".

Cu o zi înainte, Rubio condamnase „teroriștii islamiști radicali, inclusiv jihadiștii străini, care au ucis oameni în vestul Siriei în ultimele zile", cerând Damascului „să tragă la răspundere autorii acestor masacre împotriva comunităților minoritare din Siria". Cel mai mare test pentru angajamentul declarat al lui Sharaa de a inaugura o eră mai pașnică și unificată pentru sirienii din toate mediile a fost un val sângeros de violențe care a măturat țara pe coasta de vest în teritoriul sectei alawite, o ramură a islamului șiit din care Assad și familia sa fac parte. Observatorul Sirian pentru Drepturile Omului, care are sediul în Marea Britanie, a înregistrat moartea a peste 1.400 de civili, majoritatea alawiți, care „au fost executați și uciși cu sânge rece".

Alte mii de persoane s-au refugiat în bazele militare păstrate încă de Rusia, marele partener de putere al lui Assad. Oficialii care au servit cândva în cadrul fostului guvern baathist speră că noua aliniere dintre un dușman de lungă durată, SUA, și un aliat tradițional, Rusia, ar putea servi la protejarea alawiților în mijlocul con-

FOTO: DELIL SOULEIMAN/AFP/GETTY; LOUAI BESHARA/AFP/GETTY, OMAR HAJ KADOUR/AFP/GETTY

DECLARAȚIE ISTORICĂ Mulțimea reacționează pe 27 februarie la Diyarbakir, Turcia, după ce liderul PKK întemnițat, Abdullah Ocalan, a cerut partidului său să se dezarmeze și să se dizolve

fruntărilor mortale pe care aceştia şi noul guvern de la Damasc le-au acuzat reciproc.

„Toate puterile străine care adoptă abordarea islamică sunt puternic respinse de minorităţi, în special de alawiţi, datorită naturii laice a acestei comunităţi", a declarat pentru *Newsweek* un fost diplomat sirian care a servit sub guvernul lui Assad. „Cea mai mare parte a comunităţii priveşte acum cu ochi buni rolurile Rusiei şi Statelor Unite, în special faptul că au solicitat o reuniune a Consiliului de Securitate. Ca să fiu sincer, alawiţii cer în mod clar protecţie internaţională", a spus fostul diplomat.

În timp ce Darar a considerat că politica SUA faţă de Siria este flexibilă, deoarece este legată în primul rând de lupta împotriva ISIS, el a schiţat un peisaj mai complex pentru celelalte puteri străine din Siria.

„Turcia doreşte ca Siria să nu fie divizată, deoarece râvneşte la toată Siria pentru a o anexa sau pentru a o transforma într-o provincie turcă", a declarat Darar. „Iranul a plecat după căderea regimului Assad, care a venit după eliminarea Hezbollah de către Israel, şi încă aşteaptă cu nerăbdare să se întoarcă. Prin urmare, poate sprijini fronturile de rezistenţă pe care le numeşte islamice, sau le numeşte cu un alt nume, care sunt un amestec de rămăşiţe ale regimului Assad şi unii adepţi care au fost cu el în timpul prezenţei sale în Siria.

Rusia doreşte să îşi păstreze câştigurile, fie la aeroportul Hmeimim, fie în portul Tartus, şi doreşte, de asemenea, să restabilească prietenia cu Siria, ceea ce înseamnă să pună presiune pe rana care a afectat-o după căderea regimului Assad", a adăugat el. „Israelul vrea ca Siria să fie un stat divizat pentru a rămâne sora mai mare a unui stat minoritar".

În ochii Turciei, încercările Israelului de a forja noi alianţe în Siria l-au pictat pe Netanyahu drept un „actor radical", potrivit lui Murat Aslan, profesor asociat la Universitatea Hasan Kalyoncu şi cercetător principal la Fundaţia pentru Cercetare Politică, Economică şi Socială, sau SETA.

„Căderea lui Assad a schimbat poziţia Israelului, într-o oarecare măsură, datorită psihologiei sale din 7 octombrie şi a agendei conservatoare conduse de Netanyahu", a declarat Murat pentru *Newsweek*. „Israelul a perceput decalajul din Siria ca pe o oportunitate de a distruge inventarul militar sirian, de a extinde teritoriul spre est şi de a încuraja druzii şi PKK/PYD [Partidul Uniunii Democrate] să stabilească o structură proxy loială Israelului."

În faţa acestei strategii aparente, Aslan a declarat că „Turcia va da dovadă de răbdare până la ultimul grad

de toleranță". Dar el a avertizat că, „dacă Israelul continuă să escaladeze mai mult, ar putea exista un efort coordonat împreună cu Damascul printr-o abordare în etape". Și în timp ce Aslan a văzut o confruntare militară directă ca fiind „ultima soluție" pentru Ankara, el crede în posibilitatea „altor active/metode defensive, de descurajare, cu costuri reduse și asimetrice, care ar putea fi practicate cu ușurință" pentru a ține Israelul la distanță.

„Indiferent de situație, evaluarea finală în Turcia este că securitatea israeliană depinde de securizarea celorlalte identități", a spus el. „Odată ce Israelul escaladează din ce în ce mai mult, va fi un ciclu de viață al violenței care nu se va termina niciodată".

„Visul otoman" al Turciei

În ianuarie, o comisie guvernamentală israeliană condusă de fostul șef al securității naționale Jacob Nagel a lansat avertismente cu privire la un potențial conflict între Israel și Turcia. Raportul avertiza cu privire la „pericolul direct al ostilităților turco-israeliene" în cazul în care Erdogan ar realiza „visul turc de a readuce coroana otomană la gloria sa de odinioară".

Netanyahu declarase anterior că țara sa nu are „niciun interes în confruntarea cu Siria" în urma căderii lui Assad. Cu toate acestea, comentariul a urmat unora dintre cele mai intense lovituri ale Israelului de până acum împotriva a zeci de ținte militare, inclusiv nave de război, avioane, depozite de rachete și stocuri de arme chimice, precum și o incursiune terestră în țara nimănui care se află dincolo de linia de armistițiu din 1974 de pe Înălțimile Golan.

Premierul israelian și-a înăsprit poziția luna trecută, cerând „demilitarizarea completă a sudului Siriei de trupele noului regim sirian din provinciile Quneitra, Daraa și Suwayda" și afirmând că „nu vom tolera nicio amenințare la adresa comunității druze din sudul Siriei".

Remarcile au fost întâmpinate cu proteste din partea druzilor sirieni, care au arborat noul steag sirian și au cerut retragerea Israelului din țară. O formă mai sinistră de neliniște s-a manifestat la începutul acestei luni după uciderea unui ofițer de securitate sirian în suburbia Jaramana din Damasc, majoritar druză și creștină, unde ulterior au fost desfășurate forțe de securitate suplimentare.

Ministrul israelian al Apărării, Israel Katz, a amenințat cu intervenția, declarând că IDF „nu va permite regimului terorist islamist extremist din Siria să le facă rău druzilor" și că forțele sale au fost instruite să aplice ultimatumul. Erdogan a lansat un avertisment împotriva „celor care încearcă să profite de instabilitatea Siriei", promițând că Turcia „nu le va permite să împartă Siria așa cum își imaginează". IDF a efectuat noi raiduri în Siria la scurt timp după aceea și a continuat să lovească poziții în întreaga țară în săptămânile următoare.

Newsweek a contactat Consulatul General al Israelului la New York, Ministerul de Informații al guvernului interimar sirian, Departamentul de Stat al SUA și Casa Albă pentru comentarii. În timp ce Israelul a încercat să se prezinte drept garantul drepturilor minorităților din Siria, Turcia s-a prezentat ca o forță principală pentru stabilitate și unitate.

„Turcia acordă prioritate unei Sirii sigure și securizate, în care integritatea teritorială și unitatea politică a țării sunt păstrate", a declarat pentru *Newsweek* un oficial de la Ambasada Turciei în Statele Unite . „În acest sens, ne opunem tuturor încercărilor menite să submineze

CIOCNIRI ISTORICE
Mai jos: Un protest în februarie la Istanbul împotriva procesului de soluționare cu PKK; luptători sirieni opuși forțelor kurde în 2022

suveranitatea și integritatea teritorială a Siriei. Ne dorim ca sirienii să trăiască într-o țară stabilă, care oferă bunăstare cetățenilor săi, asigură un sistem politic incluziv și în care terorismul emanat din Siria nu reprezintă o amenințare pentru poporul sirian și vecinii țării", a adăugat oficialul. „Turcia cooperează cu țări regionale precum Iordania și Irakul pentru a ajuta Siria în lupta sa împotriva terorismului".

Oficialul turc a subliniat, de asemenea, legăturile de lungă durată ale țării cu opoziția siriană, dorința Ankarei de a reabilita noul guvern de la Damasc pe scena mondială și impactul conflictului din Siria la nivel intern, unde Turcia găzduiește aproximativ trei milioane de refugiați, cei mai mulți dintre toate națiunile și una dintre cele mai mari populații de refugiați din lume.

„TURCIA NU DOREȘTE CA VIZIUNEA SA ÎN SIRIA SĂ FIE AFECTATĂ"

„Turcia a fost alături de acest popor în ultimii 14 ani în lupta sa și este pregătită să ajute sirienii să obțină pace și prosperitate în perioada următoare", a declarat oficialul.

„Din acest motiv, Turcia a acordat prioritate propriului angajament față de noua administrație din Siria și a încurajat comunitatea internațională să facă același lucru prin ridicarea sancțiunilor, investind în eforturile de reconstrucție a unui viitor pașnic pentru toți sirienii", a adăugat oficialul. „În acest sens, facilitarea întoarcerii a milioane de sirieni strămutați rămâne o prioritate".

Câmpul de luptă al lumii

Între timp, pesimismul este din nou în creștere în Siria în legătură cu amenințarea iminentă a unui nou conflict care i-ar deraia și mai mult viitorul. Bassam Barabandi, fost diplomat sirian, în prezent editor la Syria Update, a declarat pentru *Newsweek* că „Turcia nu dorește și nici nu poate să protejeze Siria de acțiunile israeliene", în timp ce „Israelul trebuie să semnaleze un angajament real față de pace, mai degrabă decât față de un alt conflict prelungit".

El s-a îndoit că oricare dintre părți este cu adevărat hotărâtă să se angajeze într-o confruntare directă, dar a avertizat, de asemenea, cu privire la costurile asociate, deoarece „sirienii nu doresc și nici nu își pot permite un astfel de conflict - țara noastră este deja devastată".

Pentru a evita acest lucru, Barabandi a îndemnat Israelul și Statele Unite să joace un rol mai proactiv în negocierea păcii între Israel și Siria. „O abordare mai eficientă ar fi ca Statele Unite să medieze o formă de înțelegere între Siria și Israel", a declarat Barabandi. „Cu toate acestea, asta ar necesita ca noua conducere a Siriei să demonstreze dorința de a prioritiza interesele fundamentale ale țării în detrimentul conflictelor ideologice".

Trump nu a semnalat încă nicio dorință de a se angaja cu Sharaa, declarând în schimb că SUA „nu ar trebui să aibă nimic de-a face" cu conflictele interne din Siria, pe măsură ce guvernul lui Assad a făcut implozie cu doar câteva săptămâni înainte de ziua inaugurării la Washington a noului mandat al lui Donald Trump. Vicepreședintele JD Vance a fost deosebit de suspicios cu privire la victoria rebelilor, comparând-o cu avansurile jihadiștilor din trecut, care au dus la încălcări ale drepturilor omului împotriva minorităților, în special a creștinilor.

Trump a declarat, de asemenea, în aceeași perioadă, că Erdogan ar „deține cheia" pentru ceea ce urmează în Siria, numindu-l pe liderul turc „inteligent" și subliniind că îl respectă. În același timp, atenția Casei Albe asupra politicii din Orientul Mijlociu a fost de atunci în mare parte atrasă de Gaza, cu privire la care Trump s-a consultat îndeaproape cu Netanyahu, precum și de tensiunile în creștere cu mișcarea yemenită Ansar Allah, cunoscută și sub numele de Houthis, și cu aliatul său, Iranul, care continuă să caute oportunități de a-și salva influența și în Siria. La rândul său, Barabandi a deplâns ideea ca Siria să fie din nou prinsă în vizorul națiunilor rivale.

„Din perspectiva siriană", a spus el, „nu dorim ca țara noastră să devină un câmp de luptă pentru puterile regionale concurente". N

ALIANȚĂ POTENȚIALĂ
Bărbați druzi lângă o barieră de frontieră în Înălțimile Golan anexate de Israel, pe 14 martie. IDF a încercat să încurajeze contactele cu comunitatea minoritară.

FOTO: YASIN AKGUL/AFP/GETTY; BAKR ALKASEM/AFP/GETTY; JOHN WESSELS/AFP/GETTY

La o vârstă la care mulți oameni s-ar fi pensionat, REGINA CAMILLA este încă concentrată la responsabilitățile sale regale. *Newsweek* merge în culise pentru a examina munca ei și impactul acesteia.

Pentru datorie pentru dragoste

oste

de Jack Royston

Fotografie de Antony Jones

ÎNDATORIRI PUBLICE
Regina Camilla și regele Charles salută binevoitorii în timpul unei vizite la Middlesbrough, nord-estul Angliei, pe 13 februarie.

LIMUZINA REGINEI CAMILLA SE oprește în fața mulțimii de susținători care o aclamă. Un asistent deschide ușa blindată a Bentley-ului, lăsând să intre o gură de aer rece. Începe spectacolul.

Majestatea Sa, purtând o haină groasă, pălărie și mănuși, iese din mașină pentru a saluta elevii care au așteptat afară în dimineața senină și geroasă de februarie din Middlesbrough, în nord-estul Angliei, pentru a-și vedea regina. Acesta este doar unul dintre cele câteva sute de evenimente la care Camilla va participa în acest an.

Călătoria Camilei în viața regală a fost poate cea mai complicată dintre toate, de la relația ei timpurie cu regele Charles al III-lea, până la căsătoria ulterioară a acestuia cu prințesa Diana și apoi mișcarea treptată de ieși din umbră și veni în lumină.

Se vorbește mult despre semnificația momentului în care regina Elisabeta a II-a a declarat, în februarie 2022, că dorința ei este să fie cunoscută Camilla drept regină, mai degrabă decât ca prințesă consoartă. A fost considerată o aprobare de răsunet cu câteva luni înainte de moartea monarhului care a domnit mult timp.

Vorbind cu *Newsweek*, un consilier a respins sugestia că Regina Camilla vede astfel de momente ca fiind semnificative. „Nu a fost nici rolul și nici titlul - fie de ducesă [de Cornwall] fie de regină - ceea ce a atras-o. A fost faptul că va fi alături bărbatul pe care îl iubea".

„Asta însemna să accepte îndatoririle care veneau odată cu relația, chiar și într-un moment al vieții în care majoritatea contemporanilor ei curățau trandafirii din grădină sau plecau în croaziere minunate în Marea Mediterană".

„Era foarte dispusă să își asume rolul și responsabilitățile, dar acestea nu au fost niciodată pe lista obiectivelor sale în viață. Și, desigur, au implicat multă muncă grea și destul de mult sacrificiu, de asemenea, pentru că tot ceea ce face ea este acum în ochii publicului".

Departe de a se retrage, Camilla privește spre viitor, ducând în fața publicului mesaje puternice despre violența domestică. Este un subiect care o afectează profund pe Camilla și a fost mișcată de cazul recent al lui Gisèle Pelicot, al cărei soț, Dominique Pelicot, a drogat-o și a violat-o în mod repetat timp de aproape un deceniu, recrutând zeci de bărbați pentru a face același lucru, filmând peste 200 de astfel de atacuri și stocând fișierele într-un dosar pe care l-a numit „abuz".

„A fost extrem de afectată de cazul doamnei Pelicot din Franța și de demnitatea și curajul extraordinar al acelei doamne care s-a expus în fața publicului", a declarat o sursă de la palat, „pentru că, așa cum a spus ea pe bună dreptate, de ce ar trebui să se simtă ca o victimă sau să se ascundă de rușine?".

„Și, desigur, ea a contribuit la evidențierea unei probleme societale foarte importante, în ciuda tuturor suferințelor personale prin care a trecut.

Așadar, ca susținătoare pe termen lung a supraviețuitorilor abuzurilor domestice și sexuale, regina i-a scris doamnei Pelicot în privat. A fost foarte impresionată de determinarea ei și de aceea i-a scris pentru a-și exprima sprijinul de la cel mai înalt nivel".

Gisèle Pelicot nu este singura femeie traumatizată care are nevoie de confort, după cum a arătat Camilla

„Ei sunt ultima familie «care nu se plânge niciodată». Ea a trecut prin niște critici destul dure de-a lungul anilor. Dar se pricepe foarte bine la a nu le lăsa să o afecteze și merge mai departe".

MUNCĂ ÎN FOLOSUL COMUNITĂȚII De sus: Camilla se alătură copiilor care lucrează la un proiect la Primăria din Middlesbrough în timpul unei sărbători pentru National Literacy Trust, al cărui patron este. În timpul vizitei cuplului din 13 februarie în oraș, Charles a înmânat o felicitare aniversară centenarei Rona Grafton, fotografiată cu felicitarea - o tradiție a monarhului britanic pentru supuși atunci când aceștia ating vârsta de 100 de ani.

FOTO: ANTONY JONES/NEWSWEEK [3]

„Regina i-a scris doamnei Pelicot în privat... A fost extrem de impresionată de

în timpul unei vizite în Exeter, în sud-vestul Angliei, unde victimele speră la un refugiu dedicat.

Organizația caritabilă Brave Spaces oferă chiar acum sprijin dintr-o cameră din spatele CoLab, un ghișeu unic care oferă servicii de sprijin pentru o serie de persoane vulnerabile. O vizită regală, totuși, este o vizită regală, iar câinii poliției încă mai scotoceau camerele și coridoarele înainte ca regina să sosească și să se întâlnească cu personalul.

„Îmi pare rău, sunt puțin emoționată, trebuie să recunosc", a spus un membru al personalului, împleticindu-se în cuvinte. „Eu nu mi-aș face griji", i-a răspuns sec Camilla.

O femeie, Sarah, îi spune Camilei că a supraviețuit unei relații abuzive de 10 ani, dar Brave Spaces a ajutat-o să-și găsească o locuință. Acum are propriul ei apartament.

Mai târziu, emoția a fost prea mare și Sarah a plâns în timp ce se pregătea pentru o fotografie. Camilla a adus-o în față, asigurându-se că are un loc de cinste în fotografie, și a atins-o afectuos pe spate. „Un zâmbet mare", a spus Camilla în timp ce aparatele de fotografiat clipeau.

„Regina este o mare susținătoare a femeilor, așa că a fost un privilegiu să fiu invitată să o cunosc", a declarat pentru *Newsweek* Afnan Tellesy, 37 de ani, care a avut nevoie de ajutorul Brave Spaces. „Ea are compasiune. A fost minunat, sunt mândră de toate doamnele din această cameră. Sunt mândră de cât de departe am ajuns".

„Nu știe ce e autocompătimirea"

Camilla a început anul 2025 cu oboseală cronică - un puternic memento a cât de greu a supraviețuit mo-

ROL DE SPRIJIN Camilla o consolează pe Sarah, supraviețuitoare a abuzurilor, în timpul unei vizite din 6 februarie la CoLab din Exeter, care oferă asistență persoanelor vulnerabile.

FOTO: ALASTAIR GRANT/POOL/AFP/GETTY; MIGUEL MEDINA/AFP/GETTY

e demnitatea și curajul extraordinar al acelei doamne care s-a expus în fața publicului".

narhia cu un an înainte. Ca urmare a unei pneumonii, oboseala era prea mare în unele clipe, chiar și pentru a-și continua dragostea pentru lectură. Dar boala nu a pus-o pe Camilla, în vârstă de 77 de ani, la pământ pentru mult timp. Ea, a explicat o sursă de la palat, este cunoscută pentru faptul că nu se complace: „Este străină de autocompătimire. Este ceva ce a moștenit, cred, de la răposatul ei tată și de la experiențele sale din timpul războiului".

„Sunt ultima familie ai cărei membri «nu se plâng niciodată». De-a lungul anilor, a fost criticată destul de dur, dar se pricepe foarte bine să nu se lase afectată și să meargă mai departe, condusă de un sentiment al datoriei și al scopului, iar autocompătimirea nu este considerată o calitate atractivă la nimeni".

Unele furtuni au trecut mai repede decât altele. Prințul Harry și Meghan, Ducesa de Sussex, nu au fost deloc genul de membri ai familiei regale care „nu se plâng niciodată", dar atacul lor pare în sfârșit să se estompeze și să devină o amintire, la doi ani după apariția cărții lui, *Spare*.

Cancerul regelui este gestionat eficient, cancerul prințesei Kate este în remisie, iar 2025 pare să fie un an al renașterii. Apropiații speră cu tot dinadinsul că furtuna a trecut. La 23 ianuarie, Camilla era pregătită pentru unul dintre cele mai importante discursuri ale anului, în calitate de coordonatoare a Anne Frank Trust, cu câteva zile înainte de cea de-a 80-a aniversare a eliberării de la Auschwitz.

Camilla a sosit la London Hilton în mijlocul unei mulțimi de jurnaliști, cozi de oameni și discuții prietenoase cu demnitari, apoi cu elevi, care au avut lecturi despre despre lupta împotriva prejudecăților.

Fotografi și oameni cu smartphone-uri s-au înghe-

AVOCAT AL FEMEILOR

Regina a fost „extrem de afectată" de cazul de viol al lui Gisèle Pelicot din Franța și i-a trimis un mesaj privat de susținere.

ÎNFRUNTÂND FURTUNILE
Cancerul de care suferă prințesa Kate (stânga) a intrat în remisie, ceea ce l-a determinat pe prințul William (al doilea din stânga) să facă un pas înapoi de la îndatoririle sale. Cartea de memorii *Spare* a prințului Harry conține afirmații cu privire la tratamentul aplicat de familia regală soției sale Meghan (în dreapta, alături de Harry).

suit în spatele copiilor în timp ce regina îi saluta pe fiecare. Un băiat a sărit în sus și în jos de emoție, în timp ce o fată a respirat adânc de mai multe ori pentru a-și liniști nervii în timp ce conversația ei se încheia.

Rob Rinder, un avocat și prezentator TV din Marea Britanie, a declarat pentru *Newsweek* în timpul evenimentului: „Rasismul împotriva evreilor și antisemitismul din timpul vieții mele nu a fost niciodată mai rău. Prin urmare, faptul că faptul că regina a venit, că a vorbit printre noi, nu are doar putere și rezonanță, nu înseamnă doar că mesajul se răspândește, ci și că ea validează munca acestei organizații caritabile".

„E fascinant să mă gândesc la bunicul meu – ideea că i-ai fi spus când era în lagărul de la Buchenwald că, peste 80 de ani, regina Angliei va participa la un eveniment în care se vorbește despre familia lui pierdută... e extraordinar".

Anne Frank iubea familia regală. Avea cărți poștale cu prințesele Elizabeth (viitoarea regină) și Margaret pe peretele camerei ei, iar oaspeților le-a fost amintit în discursuri cât de mult ar fi însemnat pentru o adolescentă ascunsă de persecuții prezența Camillei la un astfel de eveniment. Camilla a inclus ***Jurnalul unei tinere fete*** de Anne Frank în „The Queen's Reading Room", care a început ca un club de lectură și a devenit o organizație caritabilă.

Rinder a spus că pasiunea ei vine din inimă: „Când cineva nu este autentic, poți simți asta instantaneu. Însă regina Camilla este complet autentică".

Autentică, da, dar și stăpânirea de sine e necesară când discuți cu copii în timp ce un membru al personalului strigă la jurnaliști și îi împiedică să doboare sistemul de sunet. Totuși, Camilla și-a făcut timp să stea de vorbă cu doi supraviețuitori ai Holocaustului.

Eva Clarke, născută în lagărul Mauthausen în 1945, a declarat mai târziu: „Este o persoană foarte grațioasă, interesată, empatică. Exact cum te-ai aștepta".

Mala Tribich, 94 de ani, supraviețuitoare a lagărului Bergen-Belsen – acolo unde a murit și Anne Frank – a salutat sprijinul într-un mod vizibil: „Pentru mine e foarte important, pentru că uneori mă întreb cât timp se va mai aminti. Când toți supraviețuitorii vor dispărea și copiii vor crește fără ca cineva să le spună povestea cu o notă personală, totul va începe să se estompeze. Dar sper să nu uităm niciodată".

În discursul ei, Camilla a lansat un avertisment: „Semințele letale ale Holocaustului au fost sădite la început prin mici acte de excludere, agresiune și discriminare față de cei care, până atunci, fuseseră vecini și prieteni. Într-o perioadă înfiorător de scurtă, aceste semințe au prins rădăcini printr-o complacere de care cu toții suntem capabili: aceea de a întoarce privirea de la nedreptate, de a ignora ceea ce știm că este greșit, de a crede că altcineva va face ce e necesar – și de a rămâne tăcuți".

A fost un eveniment emoționant și nu este singurul din ultima perioadă. Diagnosticul de cancer al regelui Charles trebuie să fi împins la limită aversiunea ei față de autocompătimire. Pe de o parte, dorea să îl ajute pe

„Ce este special la regina Camilla este legat de faptul că este complet autentică. Dacă ar avea o singură dorință în viață, ar fi să petreacă mai mult timp cu copiii și nepoții ei".

AFACERE DE FAMILIE

Kate, Camilla și regina Elisabeta a II-a în iunie 2021. Regretatul monarh a aprobat anul următor titlul de regină al Camilei, în loc de cel de prințesă consoartă

rege, dar avea și o treabă de făcut. Iar aceste lucruri nu pot fi doar puse pe pauză. „A fost uimitor cum a reușit să echilibreze ambele roluri, în paralel cu grijile ei personale, în special în prima săptămână, în primele zece zile", a spus un apropiat.

Cu multă emoție, Camilla a vizitat un centru oncologic din Londra când știa diagnosticul lui Charles, dar publicul nu avea nicio idee. „A trebuit să își asume îndatoriri publice știind că regele fusese diagnosticat cu cancer, inclusiv o vizită la un centru Maggie din Londra, și totuși să nu poată arăta nici cea mai mică licărire de vulnerabilitate atunci când s-a dus acolo știind ceea ce știa în privat". Asta se întâmpla pe 31 ianuarie 2024, când prințul William se retrăsese temporar pentru a fi alături de prințesa Kate, care se recupera după o operație abdominală – urmată și ea de un diagnostic de cancer. Pentru o perioadă, Camilla părea să ducă întreaga monarhie pe umerii ei.

„A fost epuizant", a continuat asistentul. „Ar fi fost epuizant pentru o femeie cu jumătate din vârsta ei. Dar cred că, dacă ar fi să încercăm să vedem un beneficiu al acelei perioade, de fapt, a fost o șansă pentru mass-media și pentru întreaga lume să vadă cu mai mult interes și claritate o parte din munca pe care ea a făcut-o întotdeauna".

A face o diferență

Un alt domeniu cheie pentru regină este lectura, iar în februarie a avut ocazia să vadă impactul în lumea reală prin intermediul National Literacy Trust. Camilla este o iubitoare de cărți, însă doar 34,6% dintre copiii britanici citesc în timpul lor liber. În unele dintre cele

FOTO: CHRIS JACKSON/GETTY, MATT CARDY/GETTY; OLI SCARFF - WPA POOL/GETTY

mai defavorizate zone, inclusiv Middlesbrough, unde Camilla şi-a petrecut ziua de 13 februarie, fundaţia, cu ajutorul reginei, a ridicat această cifră la 41,8%.

O fetiţă s-a alăturat Camilei pe scena de la primărie, fiind una dintre cele cinci care au primit certificate pentru că sunt cititoare stelare. Ea a făcut o reverenţă perfectă, cu un picior în spatele celuilalt, cu spatele drept, în timp ce un băiat care îşi ridica certificatul s-a înclinat şi a fost „uns", în glumă, ca şi cum ar fi primit titlul de cavaler, de către scriitorul Frank Cottrell-Boyce.

Jonathan Douglas, director executiv al National Literacy Trust, a declarat pentru *Newsweek*: „Îmi amintesc prima dată, probabil acum aproximativ 15 ani, când am invitat-o pe regină să se întâlnească cu familiile în cadrul unuia dintre proiectele noastre. Ea a intrat în cameră şi în câteva minute stătea pe podea şi vorbea cu unele dintre familii".

La fel a procedat şi la primăria din Middlesbrough, unde a îngenuncheat pe un covor de joacă, în timp ce copiii mai mici lucrau ocupaţi la un proiect de artizanat. „Oh, sunt frunze", a spus Camilla în timp ce descifra munca lor. Cartea ilustrată ***Stick Man***„de Julia Donaldson, se afla pe podea lângă ei.

La o altă vizită, în 2019, Douglas a spus că a adus cadouri: „A venit să se întâlnească cu familiile adoptive din Swindon şi a trebuit să fie o întâlnire secretă, din cauza protejării copiilor şi a familiilor. Ea a adus coşuri cu bunătăţi de la Highgrove [proprietatea regelui] şi cărţi pentru ei. Nu este doar o pasiune pentru lectură; este o pasiune pentru lectură legată de o empatie profundă pentru familii".

Fondul a deschis 1.500 de biblioteci în şcoli, dar activitatea Camillei a dus-o şi în închisori, unde a discutat cu deţinuţii în sălile de lectură.

Un parteneriat de succes

O caracteristică unică a domniei regelui Charles a fost creşterea numărului de proteste din partea Republic, grupul britanic de campanie împotriva monarhiei, iar vizita Camilei la Middlesbrough nu a făcut excepţie.

În timpul „plimbării" sale cu regele, poliţia a îndepărtat o mică, dar zgomotoasă adunare de protestatari. Cu toate acestea, erau mult mai mulţi susţinători ai familiei regale, iar Charles şi Camilla au dat mâna cu mulţi dintre ei şi au purtat conversaţii cu aceştia. Cuplul s-a oprit şi pentru a-i ura la mulţi ani Ronei Grafton, în vârstă de 100 de ani. „Iată o felicitare din partea amândurora", a spus Charles, oferindu-i centenarei biletul pe care monarhul îl oferă în mod

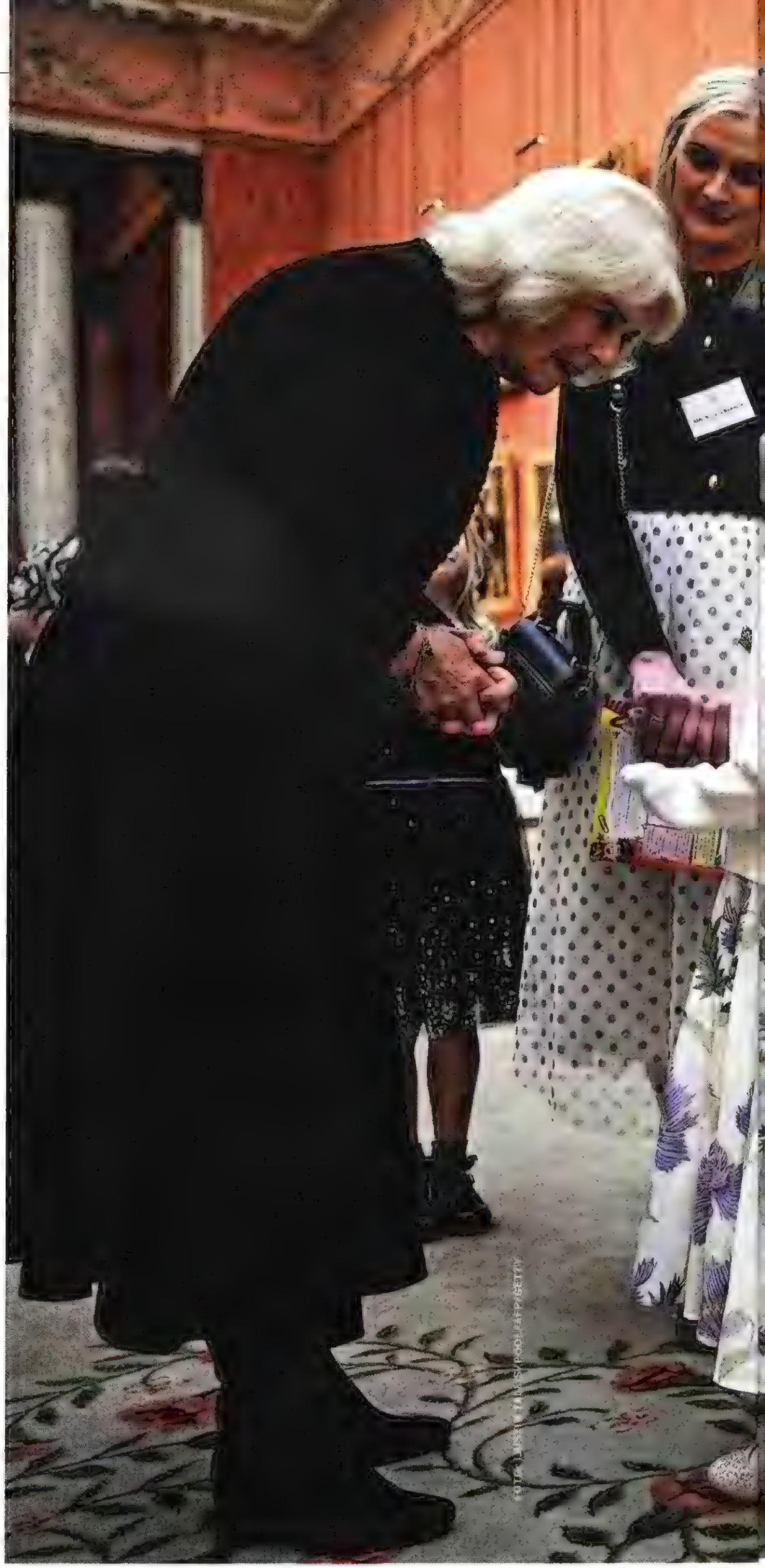

SUSȚINEREA TALENTULUI Regina se întâlnește cu participanții la un concurs de scriere creativă în timpul unei recepții organizate pe 26 februarie la Palatul Buckingham

tradițional supușilor care ating acest prag. În timp ce se pregăteau să plece, regina a oprit șoferul pentru a putea saluta o față cunoscută din mulțime, care îi urmărea pe membrii familiei regale de aproximativ 30 de ani. Sheila Clark, în vârstă de 67 de ani, din Glasgow, a călătorit cu o prietenă peste 300 de kilometri spre sud, peste granița scoțiană, doar pentru a-i vedea pe rege și regină.

„Erau amândoi în mașină", a spus ea, „iar ea ne-a văzut și a ieșit în mod deliberat să ne vadă pentru că ne cunoaște din Glasgow și Londra și din diverse alte locuri. Ne-am întâlnit cu ea în spatele barierelor în foarte mulți ani. Ea a spus că vrea să iasă să ne vadă".

Apropiații palatului spun că Camilla îi dă energie soțului ei: „Ea are un efect calmant, dar și o influență energizantă, în sensul că ei chiar se bucură enorm unul de compania celuilalt. Au în comun un simț al umorului foarte dezvoltat. Ea îl poate înveseli mult timp, cu multă afecțiune - iar pe de altă parte, ea este cam singura persoană din univers care poate încerca să îl țină în frâu atunci când se angajează în prea multe sarcini din cauza apetitului său pentru muncă".

Are ea succes? „Parțial"

„Are un grup fabulos de prieteni care o sprijină", a continuat asistentul. „Se bazează foarte mult pe sprijinul lor și simte o plăcere enormă în compania familiei extinse. Dacă ar avea o dorință în viață, aceasta ar fi să petreacă mai mult timp cu copiii și nepoții ei, dar fiecare moment pe care îl petrec împreună este unul prețios.

Viața imită arta

Totuși, nu toată munca este solicitantă, iar regina a avut parte de o seară destul de neconvențională la Palatul Buckingham, în timpul unei recepții pentru Teatrul Național, pe 18 februarie. Andrew Garfield și Cate Blanchett s-au numărat printre vedetele care au onorat covoarele de catifea roșie ale palatului, privite de sus de o pictură celebră a reginei Charlotte, care a servit drept inspirație pentru succesul Netflix *Bridgerton*. Rufus Norris, directorul Teatrului Național, a prezentat-o pe Camilla, care a lucrat în sală timp de o jumătate de oră înainte ca actrița Sharon D. Clarke să intre în pielea personajului Lady Bracknell, întruchiparea respectabilității clasei superioare victoriene, din piesa lui Oscar Wilde, „The Importance of Being Earnest".

„Aici eraţi, Majestate. Sunt atât de încântată că aţi putut fi alături de mine", a spus Clarke. „Acum, un tânăr foarte nerăbdător ne așteaptă în camera alăturată. Dorește mâna fiicei mele; eu nu am mari speranțe. Aș aprecia părerea voastră".

Mai târziu, Camilla i-a spus lui Clarke că piesa este „una dintre preferatele mele, este atât de amuzantă, chiar mă face să râd. Ești genială la asta; ai nimerit-o perfect".

Înainte de aceasta, regina a fost escortată în sala tronului, unde a asistat la o reprezentație a unei scene din producția lui Max Webster, iar lui Clarke i s-a alăturat actorul din *Sex Education*, Ncuti Gatwa, și Hugh Skinner, ambii coechipieri ai ei din recenta reprezentație a spectacolului în cartierul londonez West End. Scena se încheie cu un Gatwa exasperat, în rolul lui Algernon, care îl întreabă pe Skinner, în rolul lui Jack, ce ar trebui să facă cu seara lor: „Ar trebui să mergem la palat?".

„Nu", a răspuns Jack. „Nu pot suporta palatul".

Regina a râs, în timp ce Blanchett a aplaudat și Garfield stătea mai discret în spatele sălii. Totul a fost primit cu bună dispoziție, iar Camilla - și membrii familiei regale, în general - sunt obișnuiți cu remarci mult mai dureroase decât aceasta.

ÎNDATORIRI De la stânga la dreapta: Camilla salută copiii din Middlesbrough și pe actorii Lesley Manville, Cate Blanchett și Rory Kinnear la palat

„[Căsătoria cu Charles] a însemnat acceptarea îndatoririlor care vor veni cu el, chiar și într-un moment al vieții în care majoritatea contemporanelor ei curățau trandafirii din grădină sau făceau croaziere minunate în Marea Mediterană".

ASCULTAȚI PODCASTUL ROYAL REPORT

Jack Royston discută despre tot ce ține de Regina Camilla

FOTO: ANTHONY JONES/NEWSWEEK; ISABEL INFANTES, WPA POOL/GETTY

FOTO: GETTY

SĂNĂTATE

De la întuneric la lumină

O terapie genetică revoluționară a oferit copiilor orbi cu o afecțiune oculară rară capacitatea de a vedea.

de **IAN RANDALL**

MICUȚUL HARVEY HAINES A PRIMIT O NOUĂ șansă la viață. Născut cu o afecțiune oculară rară care îi afecta grav vederea, el se lupta să comunice cu copiii de vârsta lui, se ferea de mediile în care nu avea încredere și chiar îi era greu să se joace cu frații săi. Dar toate acestea s-au schimbat pentru el și pentru un grup de alți copii în urma unei noi descoperiri revoluționare în domeniul terapiei genetice.

Cercetătorii de la Moorfields Eye Hospital din Londra, firma de biotehnologie MeiraGTx și University College London au demonstrat că terapia lor este atât sigură, cât și eficientă în îmbunătățirea vederii și încetinirea deteriorării retinei la pacienții tineri născuți cu LCA-AIPL1.

Această tulburare genetică, netratabilă până acum, care afectează aproximativ doi-trei din 10 milioane de nou-născuți, duce la deficiențe vizuale profunde și orbire. La rândul său, acest lucru face ca acești copii afectați să aibă, de obicei, o dezvoltare întârziată și perturbată în multe domenii, inclusiv comportament, comunicare și mobilitate.

Cu toate acestea, după testarea noii proceduri, copiii care înainte se puteau juca cu jucăriile doar pipăindu-le sunt acum capabili să alerge în siguranță, să identifice imagini și chiar să conducă kartinguri.

„Este o îmbunătățire absolut transformațională", a declarat pentru *Newsweek* autorul lucrării și oftalmologul Michel Michaelides de la Moorfields.

LCA, sau amauroza congenitală Leber, este numele dat unei familii de afecțiuni oculare moștenite care afectează retina - stratul din spatele globului ocular care conține celule „fotoreceptoare" sensibile la lumină.

Această categorie de afecțiuni este întâlnită la aproximativ două până la trei din 100.000 de nașteri. Există mai multe tipuri de LCA și acestea variază în funcție de care dintre genele implicate în dezvoltarea și funcționarea retinei sunt

afectate.

În prezent, singura formă tratabilă de LCA este cea care implică o mutație în gena care codifică RPE65, o proteină implicată în ciclul vizual care transformă fotonii de lumină în semnale electrice pe care creierul le poate interpreta.

Mai exact, proteina ajută la reîmprospătarea pigmenților speciali din celulele fotoreceptoare, astfel încât aceștia să poată fi utilizați din nou. Fără aceasta, vederea nu poate fi menținută.

Părinții lui Harvey, Bradley și Jessica, au explicat luptele lor zilnice înainte ca acesta să primească la vârsta de 3 ani terapia genetică la ochi.

„Înainte de operație, preferința lui era să stea cu adulți sau copii mai mari", a spus Jessica. „Venea acasă de la școală și îl întrebam: «Cu cine te-ai jucat astăzi?», iar el spunea că s-a jucat cu un profesor.

Asta ne-a îngrijorat puțin, pentru că, evident, toată lumea vrea ca proprii copii să aibă prieteni".

Copiii cu LCA-RPE65 tind să aibă o vedere nocturnă slabă de la naștere și o vedere diurnă redusă.

„Ei vor recunoaște spațiile și culorile și vor fi pe graficul de vedere", explică Michaelides.

În 2017, U.S. Food and Drug Administration a aprobat Luxturna, o terapie genetică prescrisă, pentru tratamentul LCA asociat cu RPE65. Terapiile genetice funcționează prin utilizarea unui virus pentru a instala o copie nouă, sănătoasă, a unei gene defecte în celulele unui pacient pentru a ajuta la rezolvarea problemei de bază.

Cu toate acestea, mutațiile RPE65 se află la baza a doar 8% din cazurile de LCA, iar acestea se află la capătul relativ mai blând al spectrului, nu numai în ceea ce privește severitatea, ci și rata de apariție și progresie. Datorită acesteia din urmă, pacienții cu LCA asociată cu RPE65 pot fi tratați de la diagnosticare până la vârsta de 30 sau chiar 40 de ani.

În noul studiu, cercetătorii s-au concentrat asupra uneia dintre cele mai rare forme de LCA - și care nu putea fi tratată până acum - care afectează gena AIPL1, care este esențială atât pentru dezvoltarea, cât și pentru funcționarea celulelor fotoreceptoare. Acest tip de LCA are efecte mult mai grave, spune Michaelides.

„Pacienții nu se pot deplasa în întuneric. Nu au vedere periferică. Vederea lor centrală este practic zero", a explicat el. „Își pot da seama dacă o lumină este aprinsă sau stinsă - dacă proiectezi o lumină puternică spre ei, s-ar putea să se uite spre ea, de exemplu.

Și apoi un număr mai mic de copii cu AIPL1 pot fi capabili să distingă un obiect mare foarte de aproape, sau dacă este în mișcare".

Semnele problemelor legate de AIPL1 la copiii nou-născuți pot include mișcări oculare rătăcitoare, aproape tremurătoare; o incapacitate de a-și fixa ochii pe orice, inclusiv pe părinți; și probleme persistente de somn din cauza unei incapacități de a se acorda în mod corespunzător la ciclurile zi/noapte care stabilesc în mod normal ritmul circadian al corpului nostru și reglează tiparele de somn.

„Nu e vorba de patru din cei 11 - e vorba de toți. Este... remarcabil. Este greu de crezut, dar este adevărat".

FOTO: NANDO MACHADO PHOTOGRAPHY; COURTESY OF MEIRAGTX

Spre deosebire de RPE65, LCA asociat cu AIPL1 are o mică fereastră de oportunitate pentru tratament. După vârsta de patru ani, ţesutul retinian funcţional limitat degenerează, ducând la orbire totală şi ireversibilă.

Într-un studiu publicat în revista *The Lancet*, Michaelides şi colegii săi au descris modul în care au testat noua lor terapie genetică la patru copii - tratând câte un ochi la fiecare copil şi lăsându-l pe celălalt netratat pentru a servi drept martor pentru comparaţie.

Procedura chirurgicală presupune mai întâi îndepărtarea temporară a substanţei vitreene gelatinoase care umple ochiul pentru a avea acces la retina delicată. Apoi, o soluţie special preparată care conţine vectorul viral este injectată cu grijă sub retină, astfel încât virusul să poată începe să instaleze noul cod genetic în celulele fotoreceptoare.

POVESTE DE SUCCES Harvey a primit o terapie genetică la ambii ochi dezvoltată de cercetători de la laboratoare precum MeiraGTx (mai jos, în stânga)

Cercetătorii au explicat că operaţia durează doar aproximativ o oră, iar primele semne de îmbunătăţire a vederii pot fi observate în câteva săptămâni.

Urmărind copiii la trei-patru ani după procedură, cercetătorii au constatat că vederea ochilor netrataţi se deteriorase considerabil, în timp ce ochii trataţi au înregistrat o îmbunătăţire semnificativă a vederii.

„Ei trec de la «abia percep lumina» la «pot înregistra vederea pe un grafic»", a spus Michaelides.

De fapt, a explicat el, dacă vă imaginaţi o diagramă clasică a ochilor unui optometrist, pacienţii testaţi au ajuns să poată vedea primul rând (de exemplu, aveau o vedere de 20/200 sau puteau vedea la 6 metri, ceea ce o persoană cu acuitate vizuală normală [vedere 20/20] ar putea vedea la 60 de metri).

De la finalizarea studiului iniţial, cercetătorii au tratat alţi şapte copii cu LCA-AIPL1; în aceste cazuri, terapia genetică a fost aplicată la ambii ochi.

Împreună, toţi copiii au observat o îmbunătăţire a vederii în urma tratamentului, unul dintre ei ajungând chiar la o vedere de 20/80. Aceasta este o rată de succes care pare să îl uimească chiar şi pe Michaelides.

„Este vorba de faptul că toţi cei 11 înregistrează evoluţii pozitive. Nu este vorba, să zicem, de patru din cei 11 - ci de toţi. Este o evoluţie remarcabilă. Este greu de crezut, dar este adevărat", a declarat oftalmologul.

Cercetătorii discută acum cu diverse agenţii de reglementare din Regatul Unit, Europa şi SUA - inclusiv cu FDA - pentru a obţine aprobarea tratamentului în vederea utilizării pe scară mai largă. Ei se aşteaptă ca acest proces să fie finalizat în aproximativ unul sau doi ani.

Având în vedere că, până în prezent, cercetătorii şi-au putut monitoriza pacienţii doar câţiva ani după tratament, nu este clar cât de durabilă va fi îmbunătăţirea vederii, deşi Michaelides speră că aceasta va dura tot restul vieţii lor.

Cu toate acestea, chiar dacă nu va fi aşa, el a continuat să noteze: „Beneficiile pe care le-au acumulat în ceea ce priveşte celelalte domenii de dezvoltare vor fi pe viaţă. Este vorba despre beneficii în ceea ce priveşte comunicarea, comportamentul şi mobilitatea".

Jessica, mama lui Harvey, a fost de acord. „Am observat chiar la propriii noştri copii... pentru prima dată au început să se joace cu adevărat împreună", a spus ea.

„Se jucau jocuri de rol; se jucau de-a profesorii şi de-a avioanele şi toate aceste tipuri de lucruri care, uneori, necesitau vederea. Nu mai văzusem niciodată aşa ceva".

Ea a concluzionat: „Este incitant să îl vedem cum îşi construieşte acum mici prietenii şi mai multe relaţii". N

➤ **Ian Randall** *este redactor ştiinţific adjunct la* Newsweek. *Contactează-l prin e-mail la i.randall@newsweek.com*

MEDIU

Tesla are probleme de încredere

Pe măsură ce protestele împotriva lui Elon Musk vizează showroom-urile companiei sale de mașini electrice, cum vor reacționa cumpărătorii progresiști la sentimentul că fondatorul firmei i-a trădat?

de **JEFF YOUNG**

ÎNTR-O SÂMBĂTĂ RĂCOROASĂ ȘI însorită, Pam Gersh s-a apropiat de centrul de service și vânzări Tesla de la periferia orașului Louisville, Kentucky. Îmbrăcată elegant, pensionara arăta ca un potențial cumpărător Tesla, dar Gersh nu era acolo pentru un test drive.

Ea ținea în mână un pumn de fluturași cu chipul lui Elon Musk, directorul general al Tesla, pe care era inscripționată fraza: „Vă fur". Gersh venise să se alăture altor câteva zeci de demonstranți de pe trotuar, ca parte a protestului Tesla Takedown.

„Sper că îi putem distruge întregul brand", a declarat Gersh pentru *Newsweek*. Potrivit organizatorilor, demonstrații similare au avut loc la proprietățile Tesla din peste 100 de orașe din întreaga lume, ca parte a unui efort coordonat de a aplica presiuni economice împotriva lui Elon Musk, cel mai bogat om din lume.

Unii demonstranți au declarat că protestează față de sprijinul acordat de Musk autoritarismului și grupurilor de extremă dreapta, precum și față de aparentul salut nazist al acestuia la evenimentul de inaugurare a președintelui Donald Trump.

Unii și-au exprimat îngrijorarea că Departamentul

„A ajuns să-mi fie rușine și jenă să o conduc. Era ca un panou publicitar pentru el".

pentru eficiență guvernamentală al lui Musk, sau DOGE, încalcă mecanismele constituționale de control și echilibru prin suplinirea rolului Congresului în deciziile privind cheltuielile. Alții l-au numit pe Musk un ipocrit pentru că a redus serviciile și locurile de muncă federale, în timp ce companiile sale beneficiază de contracte guvernamentale profitabile.

Gersh a exprimat multe dintre aceste plângeri și a adăugat una mai personală. Fiul ei, Mason Gersh, a fost angajat al Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională timp de cinci ani și a fost concediat atunci când USAID a fost eliminată - la recomandarea lui Musk.

„Suntem destul de devastați ca familie", a spus Gersh, descriind anii de economii pentru studii superioare care au fost investiți în cariera fiului său în furnizarea de ajutor umanitar. „Totul a dispărut pentru că un adolescent DOGE a apăsat un buton și i-a șters viața".

Activitatea USAID includea programe pentru a ajuta țările mai puțin dezvoltate să se adapteze la impactul schimbărilor climatice și să adopte energie curată.

Alte reduceri operate de echipa DOGE a lui Musk au redus drastic personalul Agenției pentru Protecția Mediului și au eliminat posturi în domeniul științelor climatice la Administrația Națională Oceanică și Atmosferică.

În mijlocul protestelor, președintele Trump și-a exprimat sprijinul pentru Musk. Pe rețeaua sa, Truth Social, el a scris: „Nebunii stângii radicale, așa cum fac adesea, încearcă să boicoteze în mod ilegal și coluziv Tesla, unul dintre cei mai mari producători de automobile din lume și «copilul» lui Elon, pentru a-l ataca și a-i face rău lui Elon și tot ceea ce reprezintă el".

„Voi cumpăra mâine dimineață o Tesla nouă, în semn de încredere și sprijin pentru Elon Musk, un american cu adevărat mare. De ce ar trebui să fie pedepsit pentru că își pune la treabă abilitățile extraordinare pentru a ajuta la A FACE AMERICA DIN NOU MARE???".

Ulterior, el a transformat Casa Albă într-o parcare auto, după ce l-a invitat pe Musk să prezinte gama Tesla. Președintele a declarat reporterilor că preferata sa este o Tesla Model S roșie și că va plăti printr-un cec „de modă veche".

Însă sprijinul lui Trump nu a reușit să reducă la tăcere criticii. Organizatorul local al demonstrației, Joel Hunt, a declarat pentru *Newsweek* că demonstrațiile Tesla sunt o modalitate de a evidenția prăpastia dintre acțiunile lui Musk și imaginea ecologică a companiei de vehicule electrice.

„În ceea ce privește cumpărătorii de mașini care se preocupă de mediu, Tesla și-a distrus propria piață, fiind deținută de cineva care îi va respinge pe oamenii interesați să cumpere acest tip de vehicule", a declarat Hunt. „Care este acum piața pentru Tesla?".

Personalul de la fabrica Tesla a declarat pentru *Newsweek* că nu este autorizat să comenteze, iar biroul de presă al companiei Tesla nu a răspuns la o cerere de comentarii.

La celălalt capăt al țării, în Portland, Oregon, Cassandra Peterson a organizat propriul său protest individual, donându-și Tesla către NPR și remorcând-o. Peterson este mai cunoscută sub numele de Elvira, stăpâna întunericului, personajul de groază. Ea s-a

FOTO: ADAM GRAY/AP PHOTO/GETTY; COURTESY OF CASSANDRA PETERSON

CONFRUNTARE Polițiștii din New York efectuează arestări în timp ce zeci de protestatari se adună în fața unui showroom din New York (stânga), iar Cassandra Peterson îl imită pe Musk atunci când își ia rămas bun de la Tesla sa (dreapta)

alăturat listei tot mai mari de celebrități care renunță public la Tesla.

Peterson a declarat că a încetat să se mai îmbrace ca Elvira în urmă cu câțiva ani, dar a venit cu un costum diferit pentru a-și lua adio de la Tesla sa. Peterson a ridicat o drujbă în timp ce purta un blazer peste un tricou, ochelari negri și o șapcă neagră, așa cum a făcut Musk la un eveniment recent. Pe șapca ei, însă, scria „Make America Goth Again".

„Când a apărut Tesla, am fost îndrăgostită de acea mașină pentru că sunt foarte preocupată de mediu - îmi place ideea unei mașini electrice", a declarat Peterson pentru *Newsweek*. Dar ea a spus că s-a simțit „părăsită" după turnura politică spre extremă dreapta a lui Musk.

„Mi-a fost rușine și jenă să o conduc prin oraș", a spus Peterson. „Era ca un panou publicitar pentru el - făcea să pară că îl susțin pe el și compania sa, ceea ce nu mai fac".

Analiștii care urmăresc performanțele de mediu ale companiilor spun că Tesla a fost un lider în tranziția către energia curată. Tesla Model 3 și Tesla Model Y au fost primele vehicule electrice care au intrat pe lista celor mai bine vândute automobile din lume, o piatră de hotar în efortul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră rezultate din arderea petrolului. De asemenea, compania a impulsionat dezvoltarea infrastructurii de încărcare a vehiculelor electrice în SUA și producția de baterii care pot stoca energie regenerabilă în casele alimentate cu energie solară și în rețeaua electrică.

Acest palmares ar trebui să facă din Tesla o alegere firească pentru consumatorii și investitorii preocupați de natură care doresc ca banii lor să corespundă valorilor lor. Cu toate acestea, Musk pune cumpărătorii de mașini ecologiști în fața unei enigme: ce să facă atunci când au impresia că directorul general al unei companii de tehnologii nepoluante le-a făcut rău?

Un test pentru clasamentul companiilor ecologice

La sfârșitul lunii trecute, grupurile de afaceri sustenabile As You Sow și Corporate Knights au organizat un eveniment online pentru a dezvălui cel mai recent raport Carbon Clean200, o listă globală a companiilor cotate la bursă care „conduc economia sustenabilă a energiei curate".

Corporate Knights este o organizație media și de cercetare în domeniul economiei durabile, iar As You Sow este un avocat al acționarilor care promovează responsabilitatea socială și de mediu a întreprinderilor. În momentul în care grupurile au indicat Tesla pe locul patru în clasament, chat-ul s-a aprins. Comentariile critice la adresa companiei și a liderului acesteia, precum și întrebările referitoare la motivul pentru care Tesla se afla pe listă au părut să îi ia puțin prin surprindere pe prezentatori.

„Există o mulțime de motive pentru a nu investi în Tesla", a declarat Andrew Behar, CEO al As You Sow, în cadrul apelului. Însă Behar și Toby Heaps, CEO al Corporate Knights, au afirmat că nu se poate nega contribuția Tesla la sustenabilitate.

Vorbind pentru *Newsweek*, Heaps a declarat că clasamentul Carbon Clean200 se rezumă la doi parametri cheie: ceea ce produce o companie și modul în care aceasta funcționează. „Tesla mai are mult de îmbunătățit în ceea ce privește cum, dar se descurcă foarte bine în ceea ce privește ce", a spus el. Potrivit lui Heaps,

„Rolul controversat al lui Elon Musk la Casa Albă a erodat încrederea investitorilor".

FOTO ANDREW HARNIK/GETTY; ADRI SALIDO/GETTY

ALIANȚA AUTO Trump îl întâmpină pe Musk la a Casa Albă pentru a-și prezenta gama de vehicule în fața presei mondiale și spune că nu vrea o reducere

Tesla are rezultate slabe în ceea ce privește măsuri precum diversitatea în rândul cadrelor sale și dezvăluirea de informații de bază privind impactul asupra mediului, dar face o treabă bună în ceea ce privește promovarea sustenabilității prin produsele și investițiile sale.

„Nu puteți găsi o altă companie din lume care să se descurce mai bine în ceea ce privește investirea banilor pentru a crea o lume mai durabilă", a spus Heaps. „Ceea ce faci într-un mediu politic este puțin mai complicat".

Având în vedere că lumea rămâne în urmă în ceea ce privește obiectivele internaționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, succesul vehiculelor electrice contează foarte mult.

Vehiculele electrice au fost un punct luminos pentru eforturile SUA de a decarboniza economia, vânzările și investițiile în producție fiind pe cale să atingă obiectivele naționale de reducere a emisiilor în sectorul transporturilor. Acest lucru reiese dintr-un raport întocmit anul trecut de Clean Investment Monitor, un proiect comun al firmei de cercetare Rhodium Group și al Centrului MIT pentru cercetare în domeniul politicii energetice și de mediu. Chiar dacă rata de creștere a vânzărilor de vehicule electrice a încetinit oarecum în 2024 comparativ cu anul precedent, consumatorii de automobile din SUA au stabilit totuși un record cu 1,3 milioane de achiziții de vehicule electrice, potrivit sursei de informații auto Kelley Blue Book. În timp ce vânzările Tesla au scăzut, Kelley Blue Book a raportat că vânzările altor producători de vehicule electrice au crescut.

MESAJ CLAR Protestele împotriva Tesla au izbucnit în întreaga lume, inclusiv la Londra, Berlin și Lisabona (mai sus), îndemnând la boicotarea companiei lui Musk

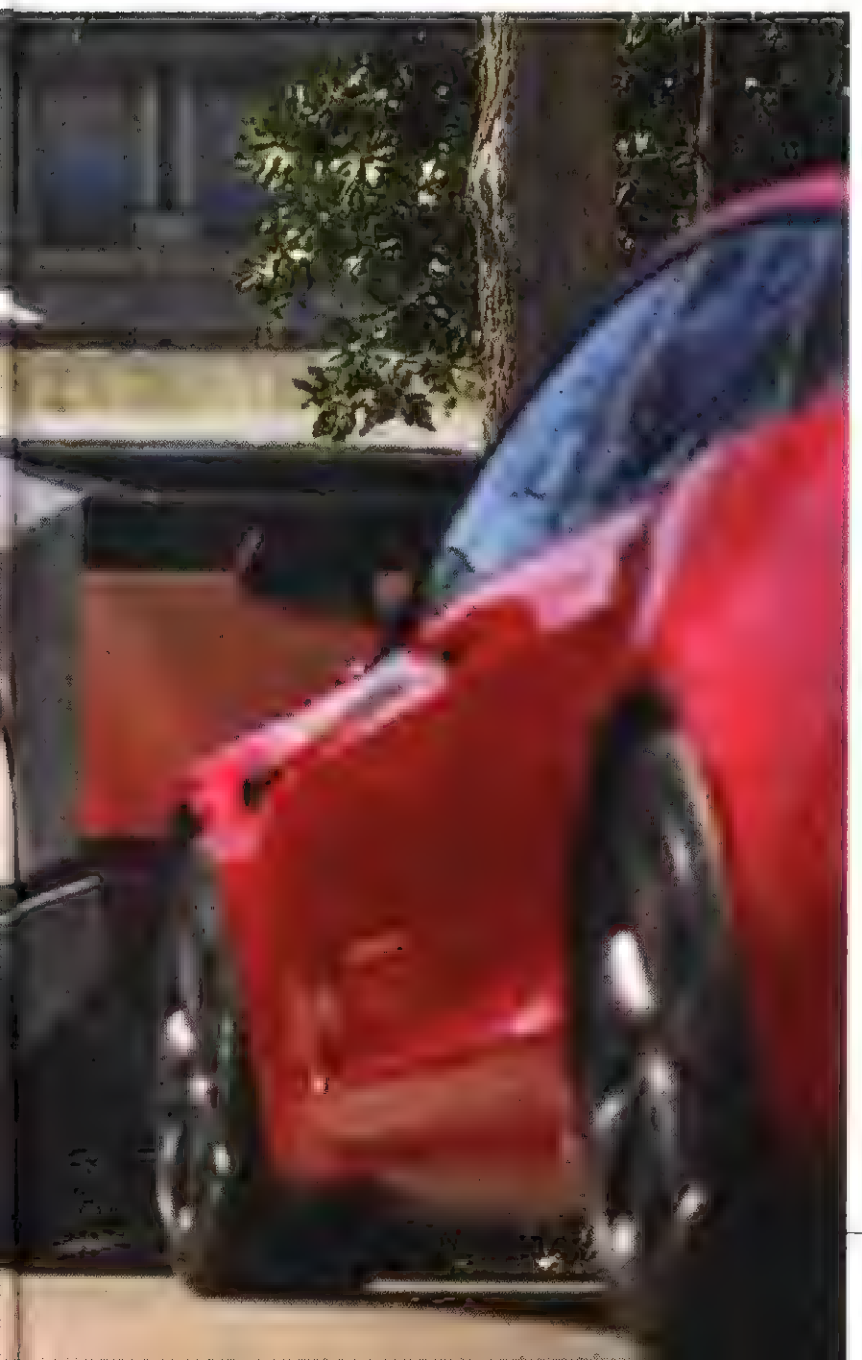

Scăderea vânzărilor și a prețului acțiunilor

În timp ce Musk a ajuns la o influență de neegalat cu DOGE, 2025 nu a fost un an bun pentru Tesla până acum. „În 2025, Tesla a înregistrat scăderi semnificative ale vânzărilor pe principalele piețe globale", a declarat pentru *Newsweek*, prin e-mail, Alvin Liu, analist senior în cadrul firmei de analiză de piață Canalys.

Vânzările din ianuarie în Europa au scăzut cu 45 la sută față de anul anterior, chiar dacă vânzările de vehicule electrice în general au crescut. Tesla a înregistrat o scădere a vânzărilor de 51% în China în luna februarie, a constatat Canalys.

„Rolul controversat al lui Elon Musk la Casa Albă a erodat și mai mult încrederea investitorilor", a scris Liu. El a afirmat că protestele din ce în ce mai numeroase din showroom-urile Tesla „riscă să descurajeze potențialii cumpărători și chiar să împingă actualii proprietari să se distanțeze de marcă și de imaginea polarizantă a lui Musk".

Prețul acțiunilor Tesla a scăzut în ultimele șase săptămâni, accelerându-se odată cu începerea protestelor. Până la sfârșitul ședinței de tranzacționare din 10 martie, acțiunile Tesla pierduseră mai mult de 50% din valoarea lor de la maximul din decembrie, deși prețurile au crescut în zilele care au urmat aprobării lui Trump.

J.P. Morgan și-a redus ținta de preț pentru acțiunile producătorului de vehicule electrice de la 135 de dolari la 120 de dolari, în timp ce ținta medie rămâne 370 de dolari, potrivit datelor LSEG.

Casa de brokeraj a anticipat că Tesla va livra aproximativ 1,78 milioane de vehicule în 2025, reflectând o scădere de un procent față de anul anterior.

Hunt, organizatorul protestului, a declarat că grupul său se va întoarce la locația Tesla din Louisville pentru mai multe proteste, iar un site web pentru protestele Tesla Takedown enumeră peste 100 de demonstrații viitoare în SUA și alte cinci țări. „Pe măsură ce publicul se dezice de ceea ce face Elon Musk, putem face lucruri eficiente pentru a-i afecta averea și pentru a opri ceea ce face", a declarat Hunt. Heaps de la Corporate Knights a declarat că este la latitudinea fiecărui investitor și cumpărător de mașini să ia propria decizie atunci când pune în balanță acțiunile companiei cu cele ale executivului său de top.

„Pentru mine nu este o decizie grea", a spus Heaps. El este un șofer Tesla și își păstrează mașina.

➤ **Jeff Young** *este editor de mediu și sustenabilitate la* Newsweek. *Contactați-l prin e-mail, j.young@newsweek.com*

TEHNOLOGIE

Invazia roboților umanoizi, AI-ul colaborativ, mașinile și industria logistică

Nu cer pauză, nu obosesc. Nu se îmbolnăvesc. Nu cer mărire de salariu sau condiții mai bune de muncă. Nu comentează nicio sarcină. Doar execută și se opresc pentru a se încărca la priză. Și, mai nou, cu ajutorul inteligenței artificiale (AI), învață să colaboreze, să lucreze împreună. Este vorba despre roboții umanoizi, care sunt testați să preia sarcinile grele și/sau repetitive ale oamenilor în fabricile de mașini sau în industria logistică. – *Răzvan Scăești*eanu

Dezvoltarea accelerată a tehnologiilor de Inteligență Artificială a deschis porțile către lumea roboților umanoizi. Aceștia înțeleg din ce în ce mai ușor comenzile primite în limbaj natural, nu prin scrierea de linii de cod, învață și devin mai buni în realizarea sarcinilor primite, precum și în comunicarea cu oamenii.

Deja cinci giganți din industria auto, BMW, Mercedes-Benz, Hyundai, Magna și Tesla, și gigantul „e-commerce" GXO din industria logistică le-au dat o șansă roboților umanoizi inteligenți, testând diferite modele în fabricile de mașini și în depozite.

Iar rezultatele sunt, se pare, peste așteptări. De exemplu, grație unui nou software AI, roboții umanoizi Figure 02 care sunt „angajați" de BMW au învățat să colaboreze, să lucreze doi câte doi pentru a îndeplini o sarcină ce nu poate fi executată de unul singur.

Roboții umanoizi Figure 02 de la BMW au învățat să colaboreze

În august 2024, BMW Group a început să exploreze pentru prima dată utilizarea roboților umanoizi în producție. În timpul unei probe care a durat câteva săptămâni la uzina BMW din Spartanburg, Statele Unite, Figure 02, cel mai recent robot umanoid dezvoltat de compania californiană Figure, a dovedit dexteritate și precizie în secția de caroserii, introducând cu succes părți din tablă în dispozitive specifice, care au fost apoi asamblate ca parte a șasiului. Dacă ar fi „angajat", i-ar scuti astfel pe oameni de sarcini incomode și obositoare din punct de vedere ergonomic.

„Evoluțiile în domeniul roboticii sunt foarte promițătoare. Cu o operațiune de testare timpurie, determinăm acum posibile aplicații pentru roboții umanoizi în producție. Dorim să însoțim această tehnologie de la dezvoltare până la industrializare", a declarat, după încheierea testării Figure 02, Milan Nedeljković, membru al Consiliului de Administrație BMW AG, responsabil Producție.

După prima utilizare în producția de automobile, specialiștii BMW Group și Figure colaborează pentru a pregăti Figure pentru viitoare aplicații în pro-

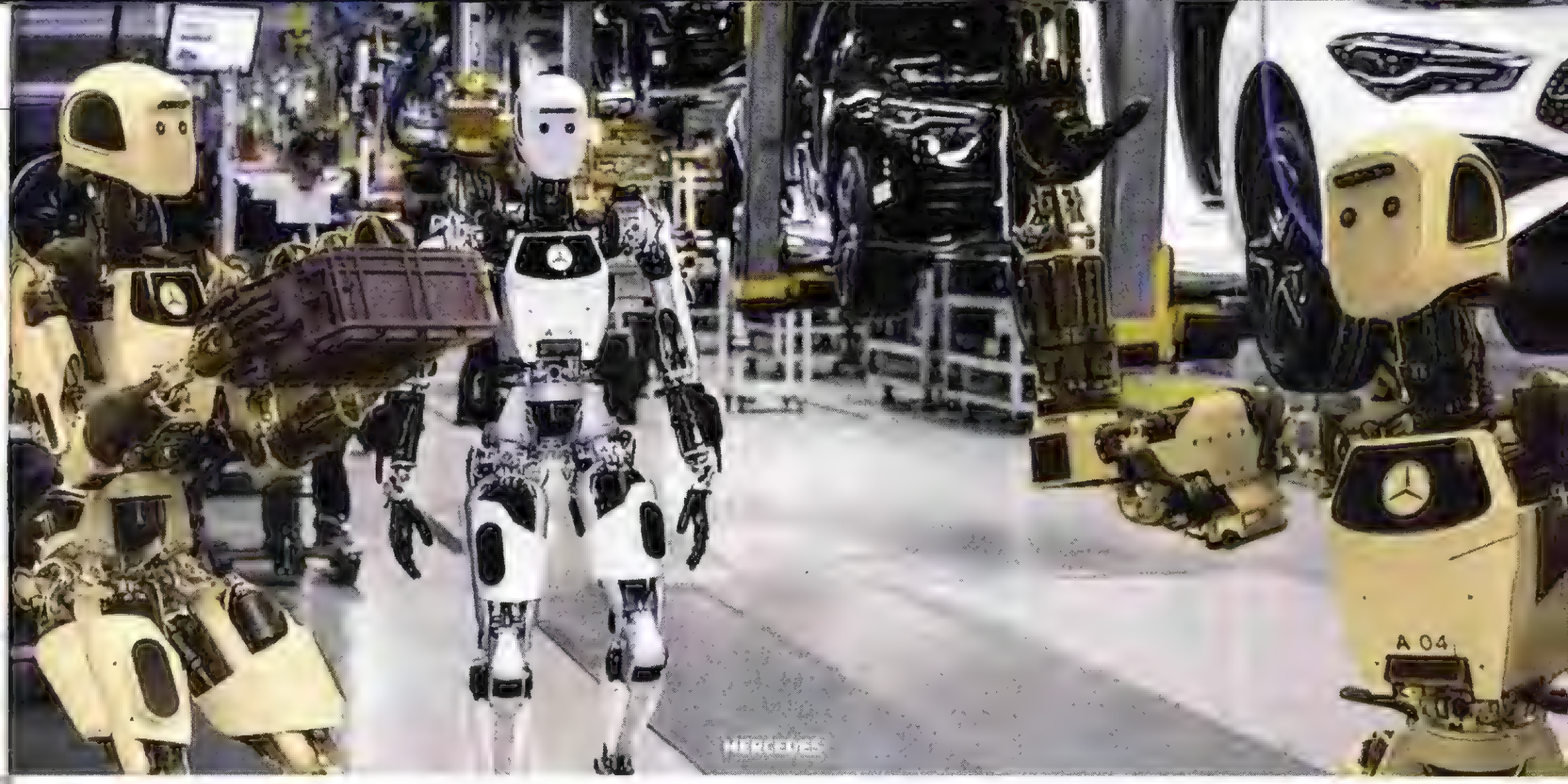

ducție și continuă să dezvolte roboți pe baza concluziilor.

Iar, recent, Figure a anunțat că, grație unui nou software AI, roboții umanoizi Figure 02 au învățat să colaboreze, să lucreze doi câte doi pentru a îndeplini o sarcină ce nu poate fi executată de unul singur.

Potrivit companiei Figure, Figure 02 este cel mai avansat robot umanoid din lume disponibil în prezent pe piață. Combinația dintre mobilitatea bipedă și dexteritatea avansată înseamnă că Figure 02 este ideal pentru utilizarea în zonele cu procese fizice solicitante, nesigure sau repetitive, îmbunătățind astfel ergonomia și siguranța pentru angajați.

Figure 02 se mândrește cu o putere de procesare de trei ori mai mare decât predecesorul său, o comunicare vocală îmbunătățită, camere, microfoane și senzori mai performante, o baterie de înaltă performanță, cu o autonomie de până la 5 ore, și mâini la scară umană de a patra generație, cu 16 grade de libertate per mână și o putere echivalentă umană.

Figure 02 are 1,68 metri înălțime și 70 de kilograme. Robotul este capabil să transporte greutăți de până la 20 de kilograme cu o viteză maximă de 1,2 metri pe secundă.

Apptronik Apollo, robotul umanoid care inspectează și cară componente în depozitele Mercedes

Mercedes-Benz utilizează din martie 2024 roboți umanoizi Apollo, dezvoltați de firma americană Apptronik, în depozite. Aceștia recunosc componentele, le inspectează vizual și le cară pe linia de producție.

„Mercedes folosește roboții Apollo pentru automatizarea unor munci manuale cu un nivel scăzut de calificare și dificile din punct de vedere fizic - un caz de utilizare model pe care îl vom vedea reprodus de alte organizații în viitor", a explicat Jeff Cardenas, co-fondator și CEO Apollo.

Robotul umanoid Apollo are 1,73 metri înălțime și 72,6 kilograme. Poate ridica și transporta elemente de până la 25 de kilograme și este construit pentru a opera în spații industriale alături de oameni. Combinat cu o arhitectură unică de control al forței care menține siguranța funcționării în preajma oamenilor (similar cu un robot colaborativ față de un robot industrial tradițional), designul prietenos îi permite lui Apollo să lucreze alături de oameni, îndeplinind sarcini solicitante din punct de vedere fizic. În plus, puterea de calcul a lui Apollo face posibil ca cele mai importante companii de inteligență artificială să dezvolte cazuri de utilizare în afara celor pe care Apptronik le propune, similar cu conceptul iPhone: hardware de top, ușor de utilizat, care vine cu unele aplicații pre-construite și poate adăuga aplicații dezvoltate de terți.

Hyundai a cumpărat Boston Dynamics și își dezvoltă „in-house" roboți umanoizi

Îl știți pe Spot, robotul-câine utilizat în mai multe țări de poliție și armată, în misiuni periculoase de cercetare sau la dezamorsarea de bombe, de exemplu? Hyundai a cumpărat în 2021 firma americană Boston Dynamics, înființată în 1992 ca un „spin-off" al Massachusetts Institute of Technology (MIT) și își dezvoltă „in-house" roboți umanoizi pentru a-i utiliza în producția de automobile.

Atlas 2, ultimul model de robot umanoid Boston Dynamics, are 1,75 metri înălțime și o greutate de 80 de kilograme.

Recent, Hyundai Motor Group a încheiat un parteneriat pe termen lung cu filiala sa americană de robotică Boston Dynamics Inc. ce presupune ca producătorul auto să ajute compania de

inginerie și proiectare robotică să își dezvolte activitatea prin integrarea capacităților de producție.

Hyundai a prezentat un plan de investiții de 21 de miliarde de dolari în SUA, care include 6 miliarde de dolari destinate promovării inovării și extinderii parteneriatelor strategice. Conform acordului, Hyundai va achiziționa zeci de mii de roboți Boston Dynamics.

Hyundai utilizează deja roboții-câine Spot pentru inspecții industriale și întreținere predictivă în cadrul uzinelor sale și intenționează să utilizeze roboții umanoizi Atlas în toate fabricile.

Roboți umanoizi Sanctuary Phoenix, care învață task-uri în 24de ore, la Magna

Producătorul auto Magna, de pe ale cărui porți au ieșit de-a lungul timpului modele precum Mercedes-Benz G-Class, BMW Seria 5, Jeep Grand Cherokee sau Aston Martin Rapide, testează roboți umanoizi Phoenix, de la firma canadiană Sanctuary AI.

Dezvoltatorul de roboți umanoizi Sanctuary Cognitive Systems Corp. își anunțat un parteneriat strategic cu furnizorul de componente auto Magna International Inc. Prin acest parteneriat extins, Sanctuary intenționează să echipeze instalațiile de producție ale Magna cu roboți AI de uz general.

De asemenea, compania cu sediul în Vancouver intenționează să angajeze Magna pentru fabricarea roboților Sanctuary Phoenix în cadrul unui contract viitor. Magna este un investitor în Sanctuary AI din 2021 și a achiziționat startup-ul de vehicule autonome Optimus Ride în 2022.

Sanctuary AI a anunțat că cea de-a șaptea generație a robotului umanoid Phoenix poate învăța să rezolve task-uri în 24 de ore.

Umanoidul Optimus 2 de la Tesla dansează și face ouă poșate

Elon Musk s-a lăudat prima dată cu robotul umanoid Optimus, botezat după „personajul" din filmul Transformers, în 2021 și, în 2022, a fost prezentat un prototip care, de exemplu, putea să sorteze cărămizi după culoare și avea o flexibilitate crescută, putând menține o poziție yoga.

Apoi, la sfârșitul lui 2023, Optimus a ajuns la cea de-a doua generație și a demonstrat că știe să danseze și să facă ouă poșate. Dar mulți specialiști au spus că, în multe cazuri, Optimus 2 nu a fost autonom, ci controlat de operatori umani de la distanță.

În martie 2025, Elon Musk a anunțat că un robot Optimus va fi trimis către planeta Marte în 2026, cu o rachetă SpaceX. Dar ce știe practic să facă umanoidul de 1,73 metri înălțime și 57 de kilograme într-o fabrică auto, de exemplu, tot nu se știe clar.

GXO testează umanoizi de la Agility Robotics, Reflex Robotics și Apptronik

Gigantul logistic din domeniul „e-commerce" GXO testează roboți umanoizi produși de trei firme de robotică diferite, Agility Robotics, Reflex Robotics și Apptronik (la fel ca Mercedes) explorând modalități de a aduce cea mai avansată tehnologie în depozitele pe care le operează.

Digit, un robot umanoid fabricat de Agility Robotics, lucrează la un depozit Spanx operat de GXO în Atlanta, mutând containere grele de la un robot 6 River Systems la o bandă transportoare.

GXO testează, de asemenea, umanoidul Apollo de la Apptronik cu un client din domeniul tehnologiei, a cărui identitate nu a fost dezvăluită, și umanoidul Reflex Robotics cu un client din domeniul confecțiilor sportive.

Umanoidul Reflex aduce cartonul ondulat gol de la un robot realizat de Locus Robotics la o mașină pentru a fi reciclat.

De asemenea, GXO este în discuții cu alți patru furnizori de roboți umanoizi pentru teste.

FOTO: INQUAM PHOTOS / MARIUS DUMBRĂVEANU

Prima suspendare a lui Traian Băsescu

20 APRILIE 2007. SUSPENDAREA LUI TRAIAN BĂSESCU DIN 2007 A ÎNCEPUT în februarie. Atunci, PSD a sesizat Curtea Constituțională despre inițierea procedurilor de suspendare din funcție a președintelui Traian Băsescu.

La 28 februarie, Parlamentul aprobă înființarea unei comisii de anchetă privind suspendarea președintelui, cu 258 de voturi pentru, 76 contra (PD și PLD) și 21 de abțineri (UDMR). Președintele comisiei a fost numit Dan Voiculescu.

La 21 martie, Dan Voiculescu a anunțat că raportul elaborat de comisie a stabilit că Traian Băsescu a încălcat Constituția. La 5 aprilie, Curtea Constituțională a dat aviz negativ propunerii de suspendare, însă avizul era doar consultativ pentru Parlament.

La 19 aprilie 2007, Parlamentul României a votat cererea de suspendare pe motiv de neconstituționalitate, cu 322 voturi pentru, 108 împotrivă și 10 abțineri. În ziua următoare, era publicată hotărârea.

Traian Băsescu a fost suspendat oficial pe 20 aprilie 2007. Referendumul pentru demitere urma să se deruleze pe 19 mai 2007, într-o sâmbătă. Atunci, pe buletinele de vot, cetățenii României au fost întrebați dacă doresc demiterea șefului statului sau nu. Cu o majoritate de 74%, cei mai mulți români au spus „NU".

În 2009, Traian Băsescu a câștigat din nou alegerile prezidențiale, învingându-l pe candidatul PSD, Mircea Geoană.

APRILIE - MAI 2025

Abraham Lincoln este ucis

15 aprilie 1865: Președintele american Abraham Lincoln a fost asasinat, chiar în Vinerea Mare a catolicilor, în loja teatrului Ford din Washington D.C., Statele Unite ale Americii. Evenimentul s-a produs aproape de sfârșitul Războiului Civil American, iar asasinatul a făcut parte dintr-o conspirație mai amplă prin care se intenționa eliminarea celor mai importanți trei oficiali ai guvernului Statelor Unite.

Accidentul de la Centrala Nucleară Cernobîl

26 aprilie 1986. Reactorul numărul 4 al centralei de la Cernobîl a explodat, cauzând cea mai gravă catastrofă nucleară civilă din istorie. Raportul Forului Cernobîl din anul 2005, condus de Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA) și Organizația Mondială a Sănătății (OMS), a atribuit 56 de decese directe (47 de lucrători și 9 copii cu cancer tiroidian) și a estimat că mai mult de 9.000 de persoane dintre cele aproximativ 6,6 de milioane foarte expuse pot muri din cauza unei forme de cancer.

Steaua București cucerește Cupa Campionilor Europeni

7 mai 1986. Echipa Steaua București a reușit cea mai mare performanță a fotbalului românesc: câștigarea Cupei Campionilor Europeni, învingând celebra FC Barcelona cu 2-0, chiar la ea acasă.

Finala a fost câștigată grație evoluției extraordinare a portarului Helmuth Duckadam, care a apărat patru lovituri de departajare consecutive în meciul de pe stadionul „Ramon Sanchez Pizjuan", intrând, astfel, în Cartea Recordurilor.

Newsweek ROMÂNIA

ABONEAZĂ-TE!

Online, cu cardul, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., J40/2003/2018, CUI: RO38847674, cont RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor	La toate oficiile poștale	La firmele de abonamente: ➤ Manpres Distribution București ➤ Calliope S.R.L. Ploiești ➤ Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente: abonamente@newsweek.ro

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată trebuie să ne trimiteți datele necesare livrării revistei (nume, prenume, adresa completă, numărul de telefon, adresa de e-mail), împreună cu copia dovezii de plată la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1 sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare.
Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

Abonament PRINT+DIGITAL	Abonament PRINT	Abonament DIGITAL
3 luni: 97 lei	3 luni: 58 lei	1 lună: 18 lei
6 luni: 182 lei	6 luni: 113 lei	3 luni: 49 lei
12 luni: 350 lei	12 luni: 220 lei	6 luni: 89 lei
		12 luni: 169 lei

Revista *Newsweek România* apare lunar.

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Detalii: abonamente@newsweek.ro

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ
vă rugăm să ne comunicați la abonamente@newsweek.ro

CREATIVE WEEKIASI

ROMANIAN

14–25.5.25

FEPIC

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI IAȘI

MINISTERUL CULTURII

CONSILIUL JUDEȚEAN IAȘI

Muzeul Național al Literaturii Române Iași

UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI DIN ROMÂNIA FILIALA IAȘI

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA" din IAȘI

IAȘI AIRPORT

UniCredit Bank

IULIUS

PEPSI

Audi

glo

Raiffeisen Bank

LANCÔME PARIS

BT

vodafone

PHILIPS

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025